

Domoljub

V Ljubljani, 15. januarja 1936

Celo 49 • Štev. 3

Dr. J. M.: Najbednejši med bednimi

Po naših hribih imamo kmečke posestnike, pri katerih je poljedelstvo in živinoreja prav tako samo postranski posel, kakor pri nekaterih kmečkih rokodelcih, pri katerih obdelujejo nekoliko njiv in sadni vrt žena in otroci, dočim preživlja družino možkovec s svojim delom. Pri teh hribovskih posestnikih ravno tako žena in otroci obdelujejo polje, to je njivice po bregovih, katere že prej niso dale toliko dohodkov, da bi bilo delo pošteno plačano, kaj šele sedaj pri ponovnih pocenitvah kmečkih pridelkov. Vse to delo pri pravi kmetiji je že prej vzbujalo začudenje in pomilovanje pravih kmetov iz ravnine. To delo so vršili hribovski kmetje, oziroma njihove družine samo iz čiste ljubezni do kmečkega dela in do kmečke zemlje, morda nekoliko tudi zato, ker je pri teh pridenih ljudeh bil prevelik strah, da se ne bi otroci navadili lenobe, dokler niso dovolj močni za težko delo v gozdu.

V resnici so vsi ti hribovski kmečki posestniki živeli od gozda. Nekateri so prodajali les iz domačih gozdov, drugi so ga sekali, delali iz bukovega lesa ogelje, kot tesači tesali trame, nekateri so zaslužili kot vozniki, zopet drugi so bili zaposleni na različnih žagah že pri lesni industriji. Sami so se ukvarjali s kmetijstvom toliko, da so porabili za težko delo na trdi kmetiji tisti čas, kolikor imajo pravi industrijski delavci dopusta, oziroma prostega časa vsled zakonito določenega dnevnega dela. Kakega znižanja delavnih ur ti ljudje niso nikoli poznali.

Lesna trgovina je med krizo šla vedno bolj nazaj, zadnji čas je skoraj popolnoma prenehala. To se že od daleč opazuje na kolodvorih, kjer se je prej vse vprek nakladal les in nalagalo ogelje ter je vladal velik živžav. Sedaj je vse mrtvo in prazno. Nikamor ne gre les, nikamor ne gre ogelje.

Ti najpridnejši delavci v sredi med industrijo in kmetijstvom, ne dobivajo od nikoder brezposelnih podpor. V svoji v splošnem visoki morali čakajo do skrajnosti in strajajo z družinami vred, ne da bi šli kot brezposelni po svetu beračit. Nasprotno, cele čete brezposelnih iz mest in industrijskih krajev, se gibljejo po naših hribih, ker so naši gorjanci dobro znani kot ljudje dobrega srca in velike darežljivosti.

Seveda tudi najboljše lastnosti tem ljudem ne bodo pomagale, če jim je odvzeta vsaka možnost za preživitev redno številnih družin. Ako je zadel v prejšnjih časih kako okolico nesreča, ako je prišla toča ali huda pozemlina, je državna oblast kmetom popolnoma odpisala davke ali jih jim popustila vsaj

delno. Pa kaj je taka toča nasproti udarcu, ki je zadel naše hribovsko prebivalstvo! Po najhujši toči se je navadno v par mesecih pokazalo, da se je polje tudi tam, kjer je izgledalo najbolj obupno, vendarle popravilo. Našim gorjancem ne kaže nič, da bi se kaj popravilo.

Zato bi bilo pravično in primerno, da se odpišejo vsi zemljiški davki našim hribovcem. To tembolj, ker je popolen zastoj lesne kupčije tudi v zvezi s sankcijami proti Italiji. Tistim, ki prinašajo žrtve za domovino, jih mora domovina vsaj olajšati.

Ako je pri prizadevanju za nadomestek zaradi sankcij nemogoče doseči nadomestila na lesnem trgu, naj bi država vsaj na drug način podprla naše lesne proizvajalce. Dovolil naj bi se prevoz po železnici brez voznine

v take kraje, kjer lesa primanjkuje, da bi se vsaj nekoliko poživila lesna trgovina.

V poljedelskem smislu so naši hribi že od nekdaj siromašno ozemlje. Sedaj so postali beraški v vsakem pogledu. Zato zahtevamo utemeljeno, da se pri oskrbi nujne podpore potrebnih krajev, naši hribi prav posebno vpoštevajo. Tem krajem je treba preskrbeti žita, ne samo po znižani ceni, večinoma bi ga jim bilo treba preskrbeti zastonj.

Ako se za te naše kmete ne bo nič sturilo, ali pa če se jih bo skušalo rešiti samo z lepimi besedami, bodo ti naši ljudje kljub naravnost junaški ljubezni do svoje zemlje, morali zapustiti svoje domačije ali pa izumreti. To pa bi bilo brez ozira na druge stvari že v vojaškem oziru, ogromna škoda, ker ne bi bilo boljših braniteljev naše domovine, kot so ti gorski prebivalci.

Stvar kriči, silno kriči!

„Pod zaščito“

To je danes beseda, ki gre od ust do ust, od mesta do vasi in ne prinaša ne blagoslova, ne blagostanja, pač pa dosti jeze in nejevolje, pa še kaj drugega povzruha.

Najprvo s tisto besedo, da bodo dolgovi izbrisani. Kdo je prvi vrgel to krilatice med svet, ne vem, vem pa, da so dolžniki zanjo zagrabili bolj kakor popade vrag grešno dušo. Od tistihmal dalje so plačevanje obresti in odplačevanje dolga kar na debelo začeli ustavljati. Čisto dosledno, če tudi ne čisto pametno: kdo naj pa plačuje, če bodo dolgovi izbrisani! Ali ni škoda vsakega dinarja, vsake pare!

Potem tisti načrti, kako naj se dolgovi z obrestmi vred plačujejo. Vse narejeno na medvedovo kožo, na račun brez krčmarja. Prvo leto boš plačal toliko procentov, drugo leto toliko, tretje leto pa spet toliko... v desetih letih mora biti ves dolg poplačan. Vse lepo; samo tega ni znal nihče povedati, kje dobiti denar. In pa tega ni hotel nihče pomisliti, da se bo denar posojeval in vračal, dokler bo svet stal. Sanjali o časih, ko bodo naši kmetje, pa tudi delavci in obrtniki in trgovci in vsi drugi stanovi brez dolgov se pravi, verjeti v bajke o Indiji Koromandiji in o naši rešitvi po kralju Matjažu.

In zdaj še z denarnimi zavodi pod zaščito. Tri, štiri, pet let jim ni treba izplačevati hranilnih vlog. V teh letih lahko ob svojih milijonih ali samo tisočakah od gladi umiraš, hodiš bos, raztrgan in razcapan... Ali ni s tem korakom zaupanje v denarne zavode, zaupanje v varčevanje popolnoma ubito? Kdo naj pa še varčuje in v hranilnico

nosi, če je pa pri vsem svojem pošteno privarčevanju premoženju berač! Berač, ki lahko od hiše do hiše na kljuko pritiska in prosi...

Najprej dajte našim ljudem možnost plačevanja. Te možnosti sedaj naši tako zvani »mali« ljudje nimajo. Cene kmetskih pridelkov — ni, da bi govoril. Prodajati treba v lastno škodo žito in živino, slamo in les... Delavski zaslužki so po večini prav taki — po par dinarjev na uro: tu nič, tam nič. In tako naprej. Nič ne potrebujemo prič. Dejanja govore.

Ko bodo naši mali ljudje zmožni plačevanja, potem jih naučite vestnosti in točnosti v plačevanju dolgov in v odplačevanju obresti. Tega naši ljudje v veliki večini že od nekdaj ne znajo. Vsak čaka, kdaj bo celo dolžno svoto skupaj spravil in potem vso naenkrat vrnil. In tako čaka in čaka skozi leta, skozi desetletja... Zakaj ne bi ljudje po malem vračali, vsako leto nekaj. Tegale še marsikje ne znajo...

Tistim, ki res vestno in točno plačujejo, naj bi pa država v priznanje vestnosti in točnosti nakazala dolgu primerno večjo ali manjšo nagrado s tem, da bi sama pokrila del še nepokritega dolga. Treba bi bilo ustanoviti za to namero primeren sklad, razdeliti ga na vse banovine in uporabljati ga izključno res le za »male« ljudi, nikdar ne za veleposestnike, »za kapitaliste« in za velike podjetnike.

Kaj pravite k tem zadnjim trem predlogom? Ali so izvedljivi? Ali bi ne dvignili gnotne in moralne moči našega ljudstva?

Komunizem vodijo kapitalisti

Zagrebska policija je odkrila v Zagrebu tajno tiskarno komunistične stranke in zaprla njeno vodstvo. Med člani vodstva niso siromašni brezposelni delavci, niso »proletarci«, ampak veste kdo? Večina tega vodstva so Židje najbogatejših zagrebskih družin. Torej delavci, glejte jih vaše voditelje, ki vas hočejo osvoboditi kapitalističnega tlačenja, glejte jih, ki vam hočejo ustvariti raj na zemlji! Bogati kapitalisti so vaši komunistični voditelji! Ni dovolj, da družba Židov jaše na hrstu revnega ruskega kmeta in delavca, ampak hočejo »osrečiti« tudi nas njihovi bratje, ki imajo v Jugoslaviji opravka.

Neka bogata gospa iz zagrebskih židovskih krogov je prirejala bogate in razkošne čajanke za »prijatelje delavskega razreda«. Trošili so denar in tekočina je lila v grla teh razkošno oblečenih »proletarcev« in tudi zdravnice so govorili in to vse v korist revnega, sirotelega, od vseh zapuščenega delavca.

Delavci, izpreglejte! Za nos vas vodijo kapitalisti, kadar vam po svojih plačanih agentih in s pomočjo knjig, časopisov in razgovorov ponujajo oblast v roke. Kadar pride z revolucijo do splošnega komunizma, takrat — tako pravijo — prevzamejo oblast v roke delavci, proletarijat. V Rusiji so že ustvarili komunizem in oblast je res prevzel »proletarijat«, ki so mu leta 1918 stopili na čelo sami »berači« in »brezdomci«:

1. Žid Trocki, pravilno Leiba Bronstein; v Rusiji so ga imenovali krvolok. 2. Žid Kamenev, pravilno Rosenfeld. 3. Žid Sverdlov. 4. Žid Menšinski, voditelj zloglasne Čeke. 5. Žid Kaganovič, diktator Sovjetske Rusije. 6. Žid Lunačarski. 7. Žid Bela Kun. Ta je pobegnil iz Madžarske v Rusijo in je kot voditelj

Čeke na Krimu dal po strašnem mučenju umoriti več desetstisočev nemških kmetov, ki so živeli na Krimu, na njih mesta pa je naselil Žide. 8. Zver v človeški podobi Žid Jagoda, vrhovni voditelj Čeke v Rusiji. Ta si je izmišljal najrazličnejše načine, kako bi mučil ljudi nežidovskega pokolenja in lastnoročno tisoče in tisoče žrtev poslal na drugi svet.

Glejte, to so voditelji proletarijata! Taki ljudje pritiskajo k tlom današnje Rusije. Taki »siromaki« s težkimi milijoni poučujejo delavce in jim komandirajo. Ti pošiljajo svoje agente tudi med naš slovenski narod. Bodimo oprezní in ne nasedajmo jim.

Priznavamo, da je današnji socialni red trhel in da tak kot je ne more večno trajati. Prej ali slej pride do splošnega potresa, do temeljitega obračuna. Mi smo odločni nasprotniki krivičnega kapitalizma, ali smo prav tako neupogljivi sovražniki komunizma, zakaj oba zastopata brezvrznska načela. Obema so neznanе besede resnica, ljubezen in usmiljenje. Katoliški socialni nauk se bori za to troje in poudarja, da morata v današnjem krivičnem, brezobzirnem in brezsrčnem družbenem redu zavladati pravica in ljubezen. Edino pravica in ta v vseh področjih zasebnega in javnega življenja je sposobna, da ojačena z ljubeznijo prerodi svet, a ne sebični cilji prej navedenih voditeljev Židov-kapitalistov. Kaj jih brigajo pravica, ljubezen in usmiljenje! Kaj jim mar revščina delavca in njegove družine! Komunističnim Židom je na prvem mestu pri srcu njihov globoki žep, poln želođec in brezskrbno življenje...

Varujmo se jih in iztrebimo židovsko komunistično zalego čim prej povsod, kjer se pojavlja, četudi v najmanjši meri.

Bol ševiki zahtevajo od rudarjev delo do izčrpanja sil

Rudar Stabanov je v minulem septembru v šestih urah izkopal z modernimi stroji 102 toni premoga namesto običajnih 6 in pol tone. Sledili so še drugi slični rudarski rekordi. Sovjetska vlada je sedaj odredila, da morajo tudi ostali delavci skušati dosegati Stabanov rekord, sicer bodo osumljeni protisovjetskega prepričanja. S to odredbo hoče vlada dvigniti proizvodnjo sovjet. industrije in hkrati odpraviti neljubo dejstvo, da je sovjetsko delavstvo najslabše plačano delavstvo v Evropi. Stabanova stavlja za zgled, da bi delavci ob večji pridnosti dosegli vsaj zaslužek, ki bi odgovarjal nekako najslabšemu zaslužku delavcev v drugih državah. Odmev te odredbe med delavstvom ne bo najboljši. Ali delavci vedo, da brez njih ni sovjetskega režima!

So jih že spoznali

Mnoge države, ki so stvorile diplomatske zveze s sovjetsko Rusijo, so se že bridko kesale tega uspeha. Med tem je tudi južnoameriška država Urugvaj.

Policija v urugvajskem glavnem mestu Montevideo je dognala, da je ruski poslanik v tem mestu voditelj boljševiške špijonaže za vso Južno Ameriko. Z njegovo pomočjo so

napravili blizu glavnega mesta dve tajni tvornici bomb, s katerimi je poslanik oboroževal razne komuniste za upor proti oblasti. V poslanskem poslopu so našli velike količine raznega orožja in streljiva.

Po odkritju vsega tega je urugvajska vlada izjavila ruskemu poslaniku, da mora v 24 urah zapustiti državo, sicer ga izženo s silo. Rusija se je zaradi tega pritožila pri Društvu narodov. Bo težko kaj opravila, zakaj ni je države, ki bi trpela na svojih tleh tuje, pripravljajoče upore in revolucijo.

Usoda ženske v boljševiškem raju

Junak svoje vrste je postal Lapkin, uradnik gradbenega podjetja za graditev jeklenih stavb v nekem mestu na Uralu, in sicer po zaslugi širokogrudnega sovjetskega zakona o ločitvi. Obojen je bil na deset let ječe, ker se je 168 krat oženil in zopet ločil. Čeprav so določbe zakona o ločitvah v Rusiji nekoliko poosttrili, da širokogrudnost ni več tako valika, bi to početje ne bilo zadostovalo za tako strogo kazen. Toda podjetni Lapkin, ki je imel s svojimi neprestanimi ženitvami precej stroškov, je poveril tverdk 7000 rubljev in to mu je postalo usodno. Obtožnica mu je očitala, da je nagovarjal vsa dekleta in žene, kar jih je bilo uslužbenih pri stavbi tverdk, naj se omožijo z njim. Če je katera njegovo ponudbo odklonila, je bila navadno odpuščena,

na, ker je imel mož pri podjetju velik vpliv. Pred sodiščem je Lapkin sam ponosno priznal, da se je 168 krat oženil in predlagal je celo sodišču seznam vseh svojih žen, ki ga je znal na pamet. Sodišče se pa ni zanimalo za imena njegovih žrtev in ga je vendar kaznovalo.

Nad en milijon beguncev

Po zadnjih poročilih je na vsem svetu več kot en milijon beguncev iz raznih držav, in sicer je med njimi Rusov okrog 300.000, Armencev okrog 200.000, Nemcev okrog 100 tisoč, Asircev pa 7000.

Na življen a cesti

I.

Na življenja cesti sem ljudi srečaval. S to pesnikovo besedo naj začnem. Ljudi sem srečaval. Vsakovrstne ljudi. Take, ki si jih vesel in take, ki si jih lahko žalosten.

Ko sem danes na jutro zavezil na življenja cesto, me je srečala krepka visoka postava. Hoja pa je bila nezanesljiva, opotekajoča, korak nič kaj varen. Pogled moten, beseda se je rahlo zatikala. Spoznal me je in sram ga je bilo. Najraje bi se bil obrnil, pa je bilo že prepozno; rad bi bil smuknil za kakšno dvrvarnico, v kako drugo varno skrivališče in pribežališče, pa se ni več dalo. Morala sva se srečati.

Kaj naj to pomeni? Mož, doslej varčen in trezen, pa ga ima pod kapo toliko, da ga komaj nese. Neverjetno in vendar resnično.

»Prijatelj, kaj pa, kam pa, kakšen pa?«

»Eh, brez zamere: ne morem drugače. Moj je denar in nekaj moram imeti od njega. Dosti dolgo sem varčeval in hranil in nosil v hranilnico in kaj imam sedaj od tega! Če pridem po svoj lastni denar, se mi tam posmehujejo in me odslove s kratkim: »Nimamo, ne moremo, ne smemo.« Kaj imam od tega? Ali naj jezo samo požiram!«

»Pa bi doma hranil denar za boljše čase, ki morebiti pridejo.«

»Pridejo? Morebiti? In pa, da moje skrite žulje zavohajo tatovi, pa mi jih odnesejo! Ne bodo jih! Sam sem delal za denar, sam sem trpel, sam ga bom užival.«

Pa bodo prišle druge potrebe. Otrokom obleko, šolske potrebščine, sebi obutev, žena bi bila morebiti za praznike rada nova. Na časopise bi se naročil, kako knjigo bi kupil, poleti bi šel na izlet ali na romanje.

»Ali še kaj veš? Za potrebne reči bom že prislužil in dal, ko bo čas zato. Sicer pa: ali greš na en liter kuhanega?«

Odklonil sem.

Spoznal pa sem v njem najmodernejšo vrsto pivskih bratcev. Dokler je imel zaupanje v solidnost denarnih zavodov, je varčeval, razne zaščite in druga zdravila današnje križe so mu porinila v roke kozarček in ga vrgla med penceste...

Kaj bo z njim čez leto dni? Kaj bo z drugimi? Zakaj mož ima vedno več posnemačev; njegova prikazen na življenja cesti ni edinstvena, ni osamljena.

NA BREZOVICI V NEDELJO SAMO TISTI NE BODO GLASOVALI, KI ŽELE, DA BI SE ZOPET VRNILA PREGANJANJA IN NASILJE.

205.000 dinarjev...

smo doslej že izplačali svojim zvestim in redno plačujočim naročnikom požarnih podpor. Požarne podpore bomo izplačevali tudi letos na podlagi pravilnika, ki ga spodaj objavljamo. Prosimo vse naročnike, zlasti pa gg. poverjenike, da naročnino za list pravočasno, to je: do konca januarja, poravnajo, kajti le tisti naši naročniki, ki bodo koncem januarja imeli plačano celoletno naročnino za »Domoljuba«, bodo imeli v slučaju nesreče pravico do naših požarnih podpor.

Pravilnik

I. Vsak »Domoljubov« naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1936, prejme od uprave »Domoljuba« podporo v znesku 1000 Din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Isto velja za naročnike, ki nimajo lastne hiše, pa jim ob požaru hiše pogori stanovanjska oprava.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naroč-

nino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznanjena naročnikov in naročnina pravočasno odposlana »Domoljubovi« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1936.

V. Požarna podpora se ne izplača, četudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelcu-naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gošpodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanj, hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša moža, čigar žena je naročena na »Domoljuba«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljuba«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

Budimo, dramimo...

Pravijo, da naj bi bilo l. 1936 Slomškove in Baragovo leto. Med naše ljudi, v slednjo hišo moramo zanesti misel na oba ta dva moža, moramo vžgati ogenj hrepenenja za svetniško čast obeh mož, moramo dvigati zavest in ponos na naše rojake zastopnike v zboru svetnikov.

Kako bi to dosegli? Imamo dvoje krasnih knjig, eno je spisal dr. F. Jaklič, drugo dr. F. Kovačič. Obe knjigi je izdala tekom zadnjih let Mohorjeva družba. Jakličeva knjiga nas seznaja z delovanjem indijanskega apostola in našega rojaka, ki se je pisal Baraga, druga nas seznaja z delovanjem škofa Slomškega. Duhovni zakladi teh knjig ne smejo ostati skriti in zakopani, moramo jih dvigniti. Ne prva, ne druga knjiga ni tiste sorte, da bi jo človek enkrat prebral in vrgel v kot; ponovno jih je treba brati.

Vsebinska teh knjig naj bi bila del programa pri sestankih naših prosvetnih društev, pa tudi pri marijanskih kongregacijah. Preberimo kratek odstavek in ga razložimo. Recimo nadškofovo pismo iz Solnograda in Slomškov odgovor na to pismo. Ali nastanek pesmi »Preljub veselj, oh kje si doma?« In spet da dosti besede sestanek obeh škofov. Tvarine je za leta in leta.

V vsako društveno dvorano prav gotovo treba dobiti slike teh dveh mož. Naj nas tako vsaj s svojo duhovno navzočnostjo vedno spominjata k delu, katero smo jima dolžni storiti. To delo je: ne odnehati, dokler ne prideta do časti oltarja. Nič zato, če mi tega dne ne dočakamo. Naj ga pa naši nasledniki!

Oklenimo se še z večjo vnemo Mohorjeve družbe. Slomškovo delo je ta družba, v njej

še vedno Slomšek med nami živi in biva in nas obiskuje s knjigami po naših domovih. In Baragovo ime je ravno ta družba ponela med ves slovenski svet. Ne samo s tem, da je izdala njegov življenjepis, ampak tudi s tem, da je izdala njegov sloviti molitvenik »Dušna pašca«.

Istotako naj ne bo župnije v obeh naših škofijah in še preko njunih mej, kjer bi med letom vsaj ena prireditev ne bila posvečena spominu teh dveh mož. Ne samo zato, ker narod, ki svojih slavnih mož ne časti, ni vreden, da jih ima, ampak bolj zato, da se zanimanje zanje vedno bolj širi in zajame vedno širše plasti našega naroda.

Budimo, dramimo, nič ne prenehajmo!

Nemcem v Jugoslaviji je bolje kot drugim državljanom

Iz poročila predsednika Združenih trgovcev v Vel. Kikindi posnemamo te zanimive in obenem tudi silno poučne ugotovitve.

Vojvodinski Nemci imajo svojo kmetijsko družbo »Agraria«, ki ima svoj sedež v Novem Sadu, svoje podružnice pa v vsej Jugoslaviji. Tako ima v Vel. Kikindi svojo podružnico zadruga »Avis«, ki se bavi z izvozom jaje in perutnine v Nemčijo. Ta podružnica pa ima zopet svoje posebne oddelke, tako zadrugo Darlehensgenossenschaft in Schweinezucht-Genossenschaft. Vsak član prve zadruge plača 10 Din vpisnine in 20 Din za delež, pri drugi pa plača vsak zadrugi 100 Din vpisnine in 200 Din za delež. Zadruga

za gojitev prašičev je dobila sedaj iz Nemčije prvi uvozni kontingent v višini 10.000 prašičev. Zadruga plačuje svojim članom debele prašiče po 6.50 do 6.80 Din za kilogram žive teže. Zadruga pa kupuje prašiče le od Nemcev in samo tem plačuje tako ceno. Če hočejo prodati svoje prašiče Jugoslavlani, jih morejo prodati samo mesarjem in tvornicam salam, ki jim pa plačujejo prašiče po 4.50 do največ 5.50 Din za kilogram žive teže. Jugoslavlani dobe torej v Jugoslaviji za svoje prašiče najmanj en dinar manj ko pa Nemci v Jugoslaviji.

To je nov dokaz, kako smo Jugoslavlani brez vsake organizacije in kako smo zaradi tega na vsakem koraku tepeni.

Mohorjevi družbi nagajajo

Avstrijske oblasti so ta teden podale zopet nov dokaz svoje »širokogrudnosti« do slovenske manjšine na Koroškem. Za ves teden leži namreč v Področnici cel kup letošnjih knjig Družbe sv. Mohorja. Avstrijske oblasti stavijo zahtevo, da mora biti za vsako knjigo plačana carina 4 šilingov, kar se pravi, da bi morali koroški Mohorjani vsak plačati na naročene knjige 16 šilingov carine, ali v našem denarju okoli 140 Din. Slovenski izobraženci, ki so naročeni na slovenske revije, morajo plačati od vsake številke 2 šilinga carine. Te avstrijske carine nimajo nobenega pomena, niti zaščitnega za avstrijsko tiskarniško obrt, ker se avstrijskim tiskarnam gotovo ni treba bati konkurence slovenskih tiskarn, pač pa predstavljajo političen in zagrozen korak proti slovenski narodni manjšini, kateri torej niti brati ne puste več. Najboljši odgovor bi bil, ako bi naše oblasti uvedle podobno carino na avstrijske tiskarniške izdelke, na kar bi šele videli, ali bodo Avstrijci še pripravljeni tako neusmiljeno obdavčevati kulturne potrebščine za koroške Slovence.

n Varso naložite svoj denar pri »Hranilnici Kmečkih občin« v Ljubljani, Miklošičeva c. 19, v palači Vzemne zavarovalnice. Cek. račun 10.545. Hranilne vloge na knjižice stalno razpoložljive, sprejema in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odpovedjo po dogovoru. — Zavod je pupilarno varen, ker jamči zanj 16 večjih kmečkih občin z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo ter je stalno pod nadzorstvom kr. banskega komisarja. — Uradne ure za stranke so od 8 do 12 opoldne.

KAJ JE NOVEGA

Prosvetni minister napoveduje preosnovo našega šolstva

V soboto, dne 11. januarja, se je začelo v Belgradu zasedanje Glavnega prosvetnega sveta pri ministrstvu prosvete. K prvi seji je prišel tudi minister prosvete Dobrivoj Štošovič. Minister je pri tej priliki poudarjal važnost te naše prosvetne ustanove, ki deluje že več let. Omenjal je današnje razmere in prosvetne potrebe v državi in opozoril Glavni prosvetni svet na potrebo, da svoje delo usmeri k opustitvi raznih malenkostnih in manj važnih upravnih poslov in posveča vso svojo pažnjo in izkušnjo tistim, danes važnim šolskim in prosvetnim vprašanjem, ki zahtevajo nujne rešitve.

Glede osnovne šole je g. minister omenil,

da je danes glavno materialno vprašanje vzdrževanja šol. V tem pogledu so že predvzete mere, da se postavi vzdrževanje šol na drugi temelj, kakor smo ga imeli doslej in bo ta zadeva v kratkem rešena.

Glede učiteljstva je g. minister poudarjal, da morajo učitelji biti pionirji (širitelji) prosvete, vendar naj se ne dajo zavesti na stranpota, ki bi jih odvajala od šole in vodila v nasprotstva bodisi s poedinci, bodisi v oblastjo. Opustitev vsega tega ni samo v korist učiteljstva, temveč je tudi v blagor vsega naroda in izobrazbe, ki so se ji učitelji posvetili in ki ji morajo služiti, ker je ta služba častna in potrebna.

Brez denarja ne bo rešitve

Na zborovanju Zadruga za zaščito dolžnikov v Osijeku je govoril tudi dr. Marko Kožul, ki je naglašal potrebo rešitve gospodarskega (kmetijskega) vprašanja. Navajal je nekatere vzroke današnjega stanja. Prvi vzrok težkega položaja je splošna svetovna kriza, a drugi je naša posebnostna denarna kriza, ki je pri nas dobila ostrejši izraz, kakor pri mnogih drugih narodih.

Denarna kriza je po besedah ministra dr. Kožula v bistvu tudi naša socialna kriza, ki se ne more rešiti z nobeno uredbo in z nobenim zakonom, ampak samo z denarjem,

kakor se tudi ureditev narodnih dolgov izvrši samo z denarjem.

Vprašanje ureditve dolgov je gospodarsko vprašanje, od katerega dobre rešitve zavisi napredek gospodarstva. Dokler kmet, obrtnik, trgovec, industrijec, vlagatelj, kakor tudi vsak drugi državljan ne bo imel dela, ne more plačati dolgov. Zato je potreben denar. Nato je g. minister govoril o potrebi načrtnega gospodarstva, finančne politike in velikih javnih del. — Skoda, da ni g. minister povedal tudi svojih nazorov, kje in kako dobiti potreben denar za ozdravitev našega gospodarstva.

Kakor v velikih zapadnih državah

Minister dr. Gjura Janković je na političnem zborovanju v Pirotu povedal tudi tole:

Očitajo nam, da še nismo predložili obljubljenih novih zakonov. To se bo zgodilo v najkrajšem času. V zvezi s tem pa moram naglasiti, da se današnji zakoni tvorijo spoštovati, dokler ne bo novih.

Jasno je načrtana naša pot. Našo državo niso ustvarili grofje, baroni, velemožje in oblastniki, ampak narod. Njo je rodila narodna

revolucija. Zato si tudi prizadevamo, da damo narodu svobodo in ne bomo nikdar izdajalci demokracije, četudi bi morali zapustiti vsled tega oblast. Ne ustvarjamo Jug. rad. zajednice radi nas ali radi vlade dr. Stojadinovića, ampak radi samega naroda, ki bo prevzel dobre volje prišel do svojih pravic, kakor jih imajo narodi v demokratskih velikih državah na zapadu.

Delo bomo nadaljevali in dokončali

Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je izjavil te dni sledeče: G. Korošec, g. Spaho in jaz, s prijatelji, bomo nadaljevali in dokončali začeto delo: ureditev političnih razmer v državi, obnovo narodnega gospodarstva, socialnih preuredb v korist revnih družinskih slojev. Ta smer notranje politike bo ostala neizpremenjena. Obsega tudi dovršitev organiziranja JRZ, potem pa objavo političnih zakonov. Mislim, da je že vsa država prepričana, da obstoji trden načrt za delo kr. vlade. Po tem načrtu in programu se tudi dela, saj ni skovan od danes do jutri. Z ozirom na motnje, ki včasih ovirajo delo kr. vlade, je dejal g. predsednik: »Ako bi ne bilo motenj, naše delo ne bi bilo zanimivo. Jaz sem vajen borbe. Sicer je niti ne iščem, niti izzivam, to-

da vrženo rokavico sem še vedno vzdignil. Tisti, ki so se do sedaj borili proti meni, vedo, kako so opravili in upajmo, da bo ta izkušnja poučila druge.«

Odkod toplo vreme sredi zimi

Vsled ohlajenja azijske celine vlada tam skozi celo zimo visok zračni pritisk, ki običajno zajame tudi Evropo. V takem primeru se vrši izliv hladnega ruskega zraka na vse dele evropske kopnine. Ker je ta zrak suh in hladen, neredko vzdržava jasno vreme, a v jasnih nočeh nastopa hud mraz. Tak je reden pojav.

To leto pa je vpliv azijske celine na Evropo malenkosten. Globoko na celini je tudi danes hladno, vendar večina zapadne polovice Evrope je izven območja tega azijskega ali ruskega mraza. Toplo vreme vlada ne samo pri nas, ampak v vsej južni, srednji in zapadni Evropi. Vzrok toplega vremena je v tem, ker se nad severozapadno Evropo trajno vzdržuje nizki zračni pritisk. Ta pritisk vrši gotovo vsesavanje zraka ter zrak od vseh strani odvaža proti severozapadu Evrope. V tem zračnem toku preko naših krajev in sploh preko južne in srednje Evrope prehaja topli južni zrak, ki neposredno prinaša toplo vreme.

Vendar v severozapadni Evropi ta pritisk povzroča vsesavanje tudi hladnega zraka, kar povzroča spopad hladnega s toplim zrakom. Ta pa ima za posledico velike viharje v severozapadni Evropi. Viharno in deževno vreme, ki že mesec dni nadleguje Francijo in severozapadne države Evrope, je posledica samo omenjenih viharjev (ciklonov), ali drugače rečeno, posledica spopada med toplim in vlažnim južnim zrakom nad severozapadno Evropo.

Kar se tiče toplega vremena pri nas, se je še precej ustalilo in za enkrat — ko to pišemo — ni izgleda na skorajšnjo izpremembo. Vendar bi bilo odveč, ako bi kdo brezpogojno zagotavljal, da bo toplo vreme še dolgo trajalo. Zakaj vremenoznanstvo danes še ni v položaju, da vnaprej določi vreme več kot za dobo od dveh do treh dni.

Mirenski popotnik

Veselo srečno novo leto domovini in še posebno Mirenski dolini! Ko leto staro je odšlo čez klance, napisal nekaj rad bi vam bilance. Je leto staro novih nam ljudi rodilo, čez mnoge pa nasulo je gomilo. Rojeni k sreči bodo hrepeneli, umrli že svoj delež so prejeli. Precej se parov v zakon je vezalo od teh se nekaj letos bo kesalo. Politika je bila razborita, so mnoga prevrnila se korita. Še predno nam so oznanili »Jurjač«, že zapihala je volilna burja, ko prva gnezda so gradile srake, na oglih vseh lepili so letake, velika bila je volilna gonja: Še sveti Juri je prišel ob konja, vojvoda Jefe ga je rekviriral, na njem da bi na zmaja atakiral! Smodila slana je početkom maja, ko Jefe silni je napadel zmaja, pomladno popje nam je zamorila, še Jefu brke, konju rep je osmodila. Počasi lezla je na dan resnica, propadel Jefe — zmagal zmaj — pravica! Ko vladala poletna je vročina naenkrat se potresla je dolina. Kaj počilo je? Morda kak kanon? Ne! Počil je Jevtičev balon! Nenaden pok predramil je drželo, Vse se prišlo je — za glavo — za nos, ker je smrdelo... Vojvoda Jefe več igral ni »Jurjač«, snurad razpršila štajerska je burja Jasni se pričelo je počasi, ko Jefovi izginili so »rasie« Se oddahnula je dežela in Ljubljana, ko novega smo se dobili baaa. A vse povsod velika je zagata, po milimetrih leze voz iz blata. Le ne obupati — saj smo možje, že gre počasi — glavno je da gre. Zavest navdaja me in vera živa, v bitanci k letu večja bo aktiva. Še enkrat srečno novo leto Bog vam daj: pa še čez leto vidimo se kaj!

V KOSTANJEVICI SO SE VSI POSTENJAKI IZJAVILI ZA LIKARJEVO LISTO IN JO BODO V NEDELJO TUDI IZVOLILI

ZAHVALE

Potrjujem prejem zneska 1000 Din, ki sem ga prejela danes, dne 18. decembra, kot »Domoljubova« naročnica, ker mi je požar dne 1. decembra 1935 ponoči upepelil stanovanjsko hišo.

Stari grad, p. Videm ob Savi, 18. decembra 1935.

Marija Cerovšek, s. r.

OSEBNE VESTI

d Rojstni dan naše kraljice Marije so dne 9. januarja slovesno proslavili po vsej Jugoslaviji.

d Celovski pomočni škof dr. Rehracher se je nastanil za krajši čas v kapucinskem samostanu v Škofji Loki.

d V začasno zdravniško upravo na Bledu je imenovan tudi tamošnji župnik g. Franc Zabret.

d Predsednik senata dr. Tomašič se je mudil v Ljubljani, kjer je napravil, kakor pišejo, nekaj neuradnih obiskov.

d Iz duhovniške službe: Umešeni so bili: Stanislav Sinkovec, žup. upravitelj pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko, dne 18. novembra 1935 na to župnijo; Janko Pogačar, župni upravitelj na Dobovec, dne 27. nov. 1935 na to župnijo; Tomaž Javornik, župni upravitelj v Javorju pri Litiji, dne 27. novembra 1935 na to župnijo, in Janko Oražem, kaplan v Cerkljah ob Krki, dne 2. decembra 1935 na župnijo Struge. - Podeljeni sta bili župniji: Ajdovec Gregoriju Maliju, žup. upravitelju istotam (umeščen dne 27. novembra 1935), in Velesovo Francu Pfajfarju, župniku v St. Gotardu. - Premešeni so bili: Anton Torkar, kaplan v Sv. Križu ob Krki, kot ekspozit na Izlake; dalje kot kaplani: Franc Tom iz Starega loga pri Kočevju v Sv. Križu ob Krki, Franc Novak iz Dobrniča v Cerkljah ob Krki in Milan Kopušar iz Trebnjega v Dobrniču. - Promoviral je dne 14. decembra 1935 za doktorja teologije Janko Kraljič, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

d Naš vojni minister zopet v Belgradu. Vojni minister general Zivković je prišel za pravoslavne božične praznike v Slovenijo. Obiskal je Bled in Pokljuko, kjer se je zanimal za smučarje, ki se vadijo za velike tekme. Ogledal si je tudi skakalnico v Planici. Končno je prišel s svojim spremstvom z avtomobilom v Ljubljano. Ker je avto prišel v Ljubljano prej, kakor salonski vlak, je vsa družba odšla v kavarno na nebotičniku. Vojni minister general Zivković je odpotoval z vlakom proti Belgradu.

VINA

vseh vrst kuuite najugodnejše pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

d Za novega grškega poslanika na belgradskem dvoru je imenovan Konstantin Sakelarakopolos.

d V banovinske službo je sprejet honorarni kurat pri bolnišnici za duševne bolezni na Studencu p. Martin Tekavc.

»Neprecenljiv je blagoslov dobre knjige in dobrega časopisa; neizmerno je prokletstvo, ki sledi slabi knjigi in slabemu listu. Blagoslovljene družine, ki ne puste, da bi prišle čez hišni prag lažne tiskovine, in ne dovolijo, da bi se taki dušni morilci približali njihovim otrokom.« (škof Buchberger — Regensburg.)

Vaš verni tovariš!

Tako zanesljiv zavaznik pri pranju perila gotovo zasluži, da pri nakupu nofančno pazite na njegovo posebno znako: ime »Schicht« in varnostna znamka »Jelen« na rdečem ovitku.

SCHICHTovo

Terpentinovo milo

domači izdelek

...ampak izrečno pristno zahtevati!

DOMACE NOVICE

d Nova razmejitve župnij. Skofjaski ordinariat je z odlokom z dne 18. novembra 1935, št. 5100, izločil vasi Izgorje (8 hiš), Ravne (6 hiš) in Podklanec razen hiše št. 12 (6 hiš) iz župnije Zavrtaec ter vasi Mrzli vrh (2 hiši) in Javorov dol (3 hiše) iz župnije Ledine ter jih priključil župniji Ziri; nadalje je izločil vas Lom (4 hiše) iz župnije Zavrtaec in jo priključil župniji Rovte; končno je izločil hišo št. 12 vasi Podklanec iz župnije Zavrtaec in jo priključil župniji na Vrhu sv. Treh kraljev.

d Na svojem povratku iz Slovenije se je naš vojni minister general Zivković ustavil za več ur v Zagrebu. Obločen v civilno obleko se je mudil nekaj časa v kavarni »Korzo« nato pa v Gradski kleti. Zvečer je prisostvoval predstavi v narodnem gledališču in okrog polnoči nadaljeval z vožnjo proti Belgradu.

d Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce na sledeče: Množe se primeri, da delodajalci ne prijavi svojih delavcev v zavarovanje. Ko jih urad pozove k prijavi, opustitev prijave utemeljujejo s trditvijo, da so najeli delavce ali vaje samo za poskušnjo, ali da delavec ni izročil delavske knjižice in podobno. Taki izgovori po zakonu o zavarovanju delavcev niso

utemeljeni in jih urad ne more uvaževati. Prijavna dolžnost teče takoj od dneva dejanskega nastopa dela brez ozira na to, ali je delavec najet stalno, začasno ali samo za poskušnjo. Delavec mora biti prijavljen najkasneje osmi dan potem, ko je z delom pričel.

d Občni zbor društva »Nec« je sklenil, napeti vse sile, da dobi tudi Ljubljana čimprej živalski vrt.

d Za levece. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so ustrelili lovci fazana, ki je zanimiv. Izgleda, da je najbrž mešanec med domačo kuro in divjim fazanom. — V Gornji Radgoni pa je ubil g. Ritonja zlatega fazana, ki je v naših loviščih zelo redek.

d Lepe članke o Jugoslaviji je objavila ameriška novinarka Mary Sotak v velikem listu »Cleveland News«, in sicer dne 26., 27. in 28. avgusta in 18. septembra 1935.

d Novo carinske poslopje. Tehnični oddelek banske uprave je izdelal načrte in razpisal oddajo del za gradnjo carinskega poslopja na Kalcah pri Logatcu. Dela so proračunana na 99.936 Din.

d Napačen revizor. V St. Nju so aretirali orožniki 35 letnega brezposelnega moškega, ki se je izdal za banskega revizorja ter je revidiral občino po mariborski okolici. Za svoj posel je zahteval 50 Din, kar so mu občine rade izplačevale. Nedavno pa je banska uprava zvedela za tega revizorja ter naročila

orožništvu, da ga aretira. Odpeljali so ga v Ljubljano.

d 5760 oseb je iskalo zaposlitve v preteklem letu pri mariborski borzi dela. Dobilo pa je delo vendarle 1438 prosilcev.

d 1520 stanovanjskih odpovedi je bilo pri okrajnem sodišču v Ljubljani v preteklem letu.

d Vse zasebne klavnice je sklenil okiniti za svoje področje celjski mestni svet.

d Proračun okr. cestnega odbora v Celju predvideva 2.794.000 Din izdatkov in 20% doklado na direktne davke.

d K priključitvi okoliških občin Ljubljani. Zupan dr. Adlešič je sklical načelnike vseh mestnih uradov in mestnih podjetij na skupen sestanek, ki se je vršil na magistratu. Na tem sestanku so mestni načelniki razpravljali o vprašanju, kako čimprej urediti zaključne posle za priključitev okoliških občin k mestu. Bil je sestavljen načrt dela, po katerem bodo vsi posli končani v najkrajšem času.

d Popoln lunin mrk je bil dne 8. januarja ob 7.15 zvečer. Lunin mrk nastane, kadar stoje sonce, zemlja in luna vsaj približno v eni črti. Tedaj namreč meče velika zemeljska kroglja senco na sicer od sonca osvetljeno luno. To pot nismo ničesar videli, ker je slabo vreme zakrilo luno pred našimi očmi.

d 249 odvetnikov je sedaj v Sloveniji. Tudi med njimi je borba za življenjski obstanek. Naj tudi odvetniki znižajo cene časa primerne vsaj za 50 odstotkov, pa bo šel zkeft bolje od rok.

d Drakrat da, kdor hitro da. Prostovoljni davek po 1 Din od stanovanjske sobe ali poslovnega prostora (prodajalne, delavnice, pisarne itd.) za dobo treh mesecev so nekateri ljubljanski hišni posestniki že pobrali od svojih strank in vplačali pri mestnem socialno-političnem uradu. Mnogi hišni lastniki

so nabrano vsoto zaokrožili, nekateri celo z večjim zneskom navzgor. Socialno-politični urad je oklice na hišne posestnike s pojasnilom dostavil v dveh dneh vsem hišnim posestnikom in pričakuje, da bodo tudi hišni lastniki odnosno upravitelji v najkrajšem času pobrali pri svojih strankah odpadajoči prostovoljni davek. Pobrali zneski naj se čimprej oddajo v socialno-političnem uradu, ker tudi pri tem delu velja geslo: »Dvakrat da — kdor hitro da!«

Voditelj indijecev Gandhi, o katerem poročila časopisja, da je nevarno zbolel.

V zapadnih evropskih državah divjajo povodnji. Ljudje si pomagajo z zasilnimi brvmi in s čolni.

V VSAKO KATOLIŠKO HIŠO SPADA KATOLIŠKI ČASOPISI

BANKA BARUCH

11, Rue Aubert, Paris (9^e)

Odpremije denar v Jugoslavijo na hitreje in po najboljšem dnevnom kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 3064-64 Brusel. FRANCIJA: No 1117-84 Paris. HOLANDIJA: No 1159-46 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

d Ujetnik imperialistične armade se je vrnil. Po 20 letih se je vrnil iz Rusije vojni ujetnik Mato Vojnovič iz Sunje na Hrvaškem. Sovjetske oblasti so mu izdale potni list kot vojnemu ujetniku imperialistične armade. Da obstoja Jugoslavija, je zvedel šele pred 4 leti. Iz Maribora so Vojnoviča, ki govori samo še rusko, odpravili v njegov domači kraj.

d Naklonite se nam nekaj! Minister za zgradbe dr. M. Kožulj je odobril načrt za moderniziranje ceste Sarajevo—Ilidža v proračunski vsoti 8.230.000 Din in načrt za cesto Split—Trogir, ki je sestavni del velike turistične ceste in katere gradbeni stroški bodo znašali 15 milijonov Din.

d Zvezo vodnih zadrug Dravske banovine so ustanovili dne 7. januarja 1936 v Ljubljani. Izvoljen je bil začasni odbor in sprejeta so bila pravila.

d Srednje močan potresni sunek je bil 7. januarja okoli pol šestih zvečer po severni Sloveniji. Sunek je prišel najbolj do izraza v Celju in okolici.

d Tri jurje je nekdo izmaknil mesarskemu mojstru Antonu Flisu v Mariboru.

d Visoko nagrado dobi, kdor najde truplo dne 20. decembra lani na žalosten način v Gruberjem kanalu v Ljubljani ponesrečene gospe Stuzzi roj. Bertoneel. Postave je srednje,

V takih košarah razpošiljajo iz londonskega živalskega vrta mlade divje zveri po svetu

na sebi je imela razen obleke še drap športni plašč. Najditelj naj preskrbi prenos v mrtvašnico, svojce (V. Stuzzi, Ljubljana, Tavčarjeva 4) pa takoj obvesti zaradi prevoza v Ljubljano.

d Plakate trgajo znani kulturosose kat. prosvetnemu društvu na Viču.

d Novo tvornico za predelovanje riža zgrade v Skoplju.

d Stavkati so začeli rudarji v rudniku »Resava«, ker je podjetje odpustilo okoli 30 starih rudarjev.

d Na progi Ljubljana—Zgornji Kašelj prične zopet voziti avto dne 14. januarja.

d Za zastopnike banovine v barjanskem odboru so imenovani dr. Marjan Marolt, odvetnik na Vrhniki, Jožef Rus, posestnik v Plešivici, in Anton Strumbelj, posestnik na Rudniku.

d Celotni odbor občine Dobrunje pri Ljubljani je zaradi ugotovljenih nerednosti razrešen.

d 19 angleških bojnih ladij pride 15. jan. v Split. Nekaj se jih usidra tudi Kotorju.

d Trboveljski železnic. V l. 1935 se je poklalo v trboveljski občinski klavnic 28 bikov, 310 volov, 744 krav, 128 telic, 704 telet, 1241 prašičev, 19 ovac in 16 kozličev. Nakupna vrednost vse te živine je znašala nad 2 milijona dinarjev. Ni pa tu navedeno, kar so ljudje doma klali v zasebno uporabo. V občinski klavnici koljejo samo mesarji in gostilničarji.

d Znana delniška družba Predovič se je preselila iz Zagreba v Beograd.

d Dva tisoč poredov je bilo leta 1935 v ženski bolnišnici v Ljubljani.

d Tiste, ki imajo radijski aparat, ali ki hodijo poslušati radio kam drugam, opozarjamo na celoletni vspeh kmetijskih radio-predavanj v današnji številki »Domoljubac«. Vsa s temi predavanji zvezana morebitna vprašanja lahko pošljejo radio-poslušalci kmetijskemu oddelku banske uprave ali pa naravnost radio-oddajni postaji v Ljubljani.

d Letošnja proizvodnja železa v Jugoslaviji znaša približno 150.000 ton, od katerih odpade na Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah 72 tisoč, na Zenico 50.000, na Gustanj 15 tisoč, in na Štore tudi 15 tisoč ton.

d V dolgotrajni rudarski pravdi je bila izdana vmesna sodba, da pade odgovornost zaradi poškodb na hišah nad trboveljskimi rudniki na Trboveljsko premogokopno družbo.

d Nebotičnik s 14 nadstropji hoče zgraditi Bata spomlad v Zagrebu.

d Dolžniki so zborovali 12. januarja v Subotici. Kakor znano, se zlasti minister dr. Kozulj zelo zavzema za čim popolnejšo rešitev dolžniškega vprašanja.

d Poleg drugih že navedenih žag sta ustavili te dni obrat tvrdka L. Pavlin v Straži in J. Javornik na Dvoru. Krajevni organizaciji Jugola, rad. zajednice sta se o tem posvetovali in odposlali k g. banu posebno odposlanstvo, sestoječe iz g. župnika Kresa iz Vavte vasi,

Jenka Josipa in Straže in Drčarja. Ban dr. Natlačen bo vse storil, kar je v njegovi moči, da se težki čas prebrodi.

d Obširen pravilnik o finančnem poslovanju v občinah je izdal finančni minister in so ga uradno »Službene novine« z dne 4. jan. že objavile.

d Št. Vid nad Ljubljano je dobil novo občinsko upravo z županom Erjavcem Karlom na čelu.

d Potres, ki se čutili ono sredo na Štajerskem, je povzročil najbrže velik podnebni (meteor), ki je zdrvel čez nebo ter izginil v severni smeri pohorskega Kozjaka.

d Ker je potekla pogodba s Falo je sklenila celjska mestna občina novo pogodbo za dobavo električnega toka s Kranjskimi deželimi elektrarnami, ki bodo dobavljale mestni občini tok po 53 do 54 par za kw, dočim je plačevala občina dosedaj falski elektrarni po 75 par za kw.

d »Trgovski list« piše o novem predlogu združnega zakona in se zavzema za to, da bi bil ta zakon preden pride pred skupščino,

Da ima gospa Ivanka srečo? Tako mislite sosedi, ker ji vedno vse gladko poteče. Gospa Ivanka pa pojasni: Sreča je v delu in v pravilni izbiri sredstev za gospodinjstvo. Tudi pri perilu. Terpentinovo milo Zlatorog, ki jaz žnjim vedno perem, da vedno belo in duhteče perilo. To milo pere skrajno prizanesljivo in perilo traja dolgo let. To srečo si lahko vsak privošč.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

pretresen v javnosti. Mnenja smo, da bi bila javna razprava v časopisu morda koristna, morda pa tudi ne. Elektrarna na Završnici, n. pr. bi gotovo še danes ne delovala, ako bi rajni dr. Lampe iskal v tistih časih pomoči pri javnem mnenju. Danes marsikdo sodi dr. Lampeta drugače, kakor ga je v tem pogledu takrat. Zdržni zakon, idealno izdelan, bi pomenil naravnost izpremembo sedanega družabnega reda. Take izpremembe najdejo veliko nasprotnikov. Škoda, da združnega zakona, slonečega na odločnem socialnem stališču, najbrže ne bomo dobili. Sicer so pa gg. poslanci izvoljeni zato, da v vsakem pogledu zastopajo voljo narodne večine.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Brezupni naperi. Senator dr. Drago Marušič je obiskal nekatere svoje mariborske politične prijatelje, nato pa je imel z njimi daljše posvetovalje za zaprtimi vrati v kavarni »Jadrani«. Njegov obisk je napravil vtis, da skuša zakrpati razbito fronto Jugoslov. nac. stranke ter jo olepšati z nekaterimi novimi okraski.

d Skupščina Jugoslovanskega protikomunističnega odbora se je vršila te dni v Beogradu. Na skupščini so izvolili upravni odbor, ki bo vodil posle po potrjenih pravilih. Naloga odbora bo braniti proti boljševizmu visoke duhovne vrednote civilizacije, pobijati komunistično nevarnost v Jugoslaviji, boriti se proti

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno

Franz-Josefovo

grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava Franz-Josef-ova voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 2074/33.

komunističnim, materialističnim in protinarodnim naukom, ščititi današnji družabni ustroj in varovati načelo zasebne lastnine, reda in javne morale. — Taki odbori bodo dosegli svoj cilj, ako bo spremljala njihovo delovanje tudi vsestranska težnja po izboljšanju delavskega socialnega položaja.

Od danes naprej snežke svetovne znamke »Tretorn« št. 35 — 38 po 10 in 15 Din ter moške in ženske galeše vseh velikosti po 29 Din. Stermeck, Celje.

d Dr. Topalović, dolgoletni generalni tajnik centrale delavskih zbornic, je odstopil, da se bo mogel ves posvetiti političnemu delu.

Za njegovega naslednika je imenovan direktor OUZD v Zagrebu Bagdan Krekič.

NESREČE

d Fantje, nehaite vendar! Oni četrtek ponoči je prišlo v Trnovskem vrhu pri Ptuj me fanti do prepira in pretepa, pri katerem je postal smrtna žrtev domačin Karl Zajko. Orožniki so dva osumljenca prijeli in ju izročili okrajnemu sodišču v Ptuj. Truplo ubitega Zajka so oddali mrtvašnici pri Sv. Urbanu.

d Avto je do smrti povozil 71 letnega berača Gamsa Mihaela, in sicer na cesti od Prevoja proti Dobu.

d V prepiru za dedščino. Pred nekaj dnevi so pripeljali iz Mostečnega pri Poljčanah v mariborsko bolnišnico 39 letno Terezijo Klajnč. Njen lastni brat ji je v prepiru za neko dedščino presekala s sekuro lobanjo. V mariborski bolnišnici ji niso mogli več pomagati.

d Nenadoma se je utrgal velik plaz. Ljubljanske poklicne reševalce so oni dan poklicali v Polhov gradec, kjer je zasul zemeljski plaz delavca Josipa Zdešarja. Zdešar se je podal v Polhov gradec ter je tam pregledoval

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Zadovoljni ste le, kadar dobro in poceni kupite!

Radi tega se zglasite pri nakupu blaga za ženske in moške obleke in drugih potrebščin, svilnatih rut in šerp pri

IANKO ČEŠNIK-U

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica

Tam boste dobro in poceni postreženi

Pred štiridesetimi leti

kamnomolom na Dvoru. Kamnomolom je bil zelo razmočen, kar je bilo za delavca usodno. Ko se je namreč povzpel kakih 20 metrov visoko, se je nenadoma utrgal velik plaz ter zdrčal obenem z delavcem po strmini. Plaz je delavca popolnoma zasul. Ljudje, ki so nesrečo že v kolikor toliko pravem času opazili ter z največjo težavo in naporom izlekli delavca izpod grmade, so takoj poklicali reševalce, ki so prepeljali delavca v bolnišnico. Ponesrečeni Zdešar ima zlomljeno eno roko in eno nogo, poleg tega pa hude notranje poškodbe. Takoj po prevozu v bolnišnico so ga položili na operacijsko mizo, vendar je mož podlegel poškodbam.

d Nesreče. Pri padcu si je zlomil roko Erber Anton, sin orožniškega narednika iz Medvod. — Nogo si je zlomil na Kovčah Gvido Burger, obrtni inženjer iz Maribora. — Konj je udaril v trebuh kovaškega mojstra Rometa Ivana iz Stične in ga hudo poškodoval. — Na ljubljanski Izanski cesti je včeraj sekal drva 63-letni sluga Jož. Simenc. Med delom se je tako močno vsekaval v roko, da je moral v bolnišnico. — Tja so pripeljali včeraj tudi 25-letno Francisko Kraljičovo, služkinjo iz Notranjih gor. Kraljičeva je padla po stopnicah ter si zlomila nogo.

d Mladi delavec se je smrtno ponesrečil. V jeseniški tovarni se je smrtno ponesrečil mladi delavec Emerik Iskra. Ogródje žerjava je delavčovo glavo pritisnilo ob steber in mu jo zdrobilo. Iskra je bil na mestu mrtve. Ponesrečeni mladenič je bil priden delavec, ki je mnogo obetal.

NOVI GROBOVI

d A kar si spraviš, čegav bo? V Škofji Loki je umrl šolski upravitelj v p. Friderik Kramar. — V Spitališču je preminula Ana Pibernik roj. Svetic. — Na Jesenicah so pokopali Emerika Iskro. — V Straži je odšla v večnost 78-letna Marija Hrovat. — Na Jesenicah je zapel mrtvaški zvon oficijalno dir. drž. železnice Francu Keršiču. — V Lokavcu pri Ajdovščini je odšla po večno plačilo Terezija Čopić, mati profesorja Venčeslava Čopića. — Na Brezjah je izdihnila Ana Potočnik. — V Čakovcu je umrl Friderik Sima-Gall, okrajni glavar v p. — V Slov. Konjicah je odšel po večno plačilo trgovec in posestnik Martin Ogorevc. — V Ljubljani so umrli državni upokojenec Josip Bervar, poštni uradnik v p. Matija Bončar, upokojenec drž. železnice Franc Zottmann in uslužbenec drž. železnice v pok. Lovrene Koman. Naj počivajo v miru!

d Društvo »Zivalec« ima sedaj 719 članov, od tega 29 podpornih. Društveno glasilo je prišlo v nad 7000 izvodih med članstvo. Društvo je priredilo dvojce razstav, ki ju je obiskalo nad 18.000 ljudi, ter eno predavanje na Jesenicah.

Pri neredni stolici,

napetosti črev valed zapake, odvaja naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja Franz-Josefova voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi pri otrocih.

Reg. po miz. pos. pol. in nar. zdr. 8-br. 15455, 26. V. 35.

TOMISELJ BO 19. JANUARJA Z GLASOVANJEM POKAZAL, DA HOČE Z VEČINO SLOVENSKEGA NARODA V BOLJSO BO-DOČNOST.

Tu pa tam slišimo: Pustimo Koroško pri miru! Če Korošci hočejo biti Nemci, pa naj bodo!

Tako pojmovanje priča o veliki nepoučenosti ir je krivično.

Koroški Slovenci so bili še pred dobrim pol stoletjem tako trdi Slovenci, da so bili le redki, ki so znali nemško. Če je prišel trd Nemec na slovensko podeželje, se je mogel s Slovincem zgovoriti samo s pomočjo tolmača. A Nemci so jih hoteli po vsej sili ponemčiti! Usilili so jim nemške šole! Slovenci so bili proti tem šolam obupen boj. A zmagala je pest močnejšega. Zmagala je trda germanska brezobzirnost. »Exterminetur« — iztrebiti jih je treba! Iztrebiti je treba Slovence na Koroškem s pomočjo nemške šole!

V 16. štev. »Mira« 1885 je pisal Einspieler, da deluje v slovenskem delu Koroške 51 trdo nemških učiteljev! Med trdo slovensko deco so poslali pol stotine trdo nemških učiteljev! Za vsako ceno so hoteli Koroško ponemčiti! Kakšno zlobno početje! Kakšna hladna, mrzla, neusmiljena brezobzirnost! Kakšno moralno nasilje in krivica! Kakšen moralčen zločin! Kakšna preračunana zloba!

Poslušajmo Einspielerja, kaj piše v omenjeni številki »Mira«: »Slovenski rodoljubi kličemo: Dajte slovenskim otrokom slovenske učitelje! Podučujejo jih iz začelka v materinem, slovenskem jeziku, da bodo vsaj vedeli, kaj berejo in pišejo, in da se bo tako zbistrla njih pamet! Z nemščino začnite pozneje! — Slovenske rodoljube v srce boli in peče, ko vidijo, da otroci po 8 let hodijo v šolo, pa še ne znajo slovensko brati, nemškega berila pa ne zastopijo. Zato vpijejo po slovenskih šolah, pa Nemci jim tega ne dovolijo, oni rajši vidijo, da se otroci nič ne naučijo, neumni odrastejo in neumni ostanejo, kakor pa da bi se učili po slovensko. Tako hudo jim mrzi naša ljuba slovenska beseda.

Na slovenskem Koroškem imamo že precej modrih in prebranih kmetov, ki vsakemu gospodu lahko dajo odgovor. Pa vprašajte jih, kje so se izučili? Ali mar v nemški šoli? O ne! Oni prebirajo »Mir« in »Mohorjeve bukve«, »Slovenca«, »Gospodarja« in druge slovenske časnike. Tisti pa, ki so hodili v nemško šolo, pogosto prav nič ne berejo. Če hočejo pa kaj brati, se morajo prej sami naučiti po slovensko brati, da potem lahko prebirajo naše slovenske bukve in časnike.

Sveta vera se uči v vseh jezikih, in katoliški misijonarji se morajo učiti tujih jezikov, da potem podučujejo tuje narode. Tako se tudi otroci v šolah podučujejo vsak v svojem jeziku: laški otroci se podučujejo po laško, nemški po nemško, hrvaški po hrvaško, francoski po francosko itd. Kako je to, da bi se ravno slovenski otroci morali poučevati v tujem, nemškem jeziku?! Posili nas hočejo ponemčiti! Že slavni F. L. Jahn, ki ga tudi Nemci visoko častijo, je rekel: »Narod, ki izgubi svoj lastni jezik, je mutast, in nima več besede ne veljave med drugimi narodi.« — Učeni Komenski je rekel že pred več ko dvesto leti: »Otroka učiti tujega jezika, dokler še svojega domačega dobro ne zna, to je ravno tako, kakor bi ga jezdit učil, še predno hoditi zna.« — Učeni minister Schäffle pa je rekel: »Kdor otroku vzame materno besedo, to je ravno tako, kakor bi mu jezik iztrgal iz ust.«

Glejte, Slovenci, kako hudo se pregrešijo nad slovenskimi otroci tiati ljudje, ki jih še čisto mlade tiščijo v trdo nemške šole!

Iz otrok odrasča narod. Cesar se otroci niso v šoli učili, tega tudi odrasli niso. Nemci nam branijo slovenske šole; le oni tedaj nas hočejo imeti nevedne in neumne.« — Tako »Mir« od 25. 8. 1885.

A Nemci od zločinske ponemčevalnice niso odnehali!

Radio predavanja o kmetijstvu v l. 1936

1. Ing. Rado Lah: Kmetijsko gospodarstvo.
2. I. Hladnik Jakob: Osvetleženje — vir narodnega blaginjanja.
3. Ing. Gornar: Nekoliko starih pravil modernega kmetijstva.
4. Ing. Skušbe: Organizirajmo sadne nasade!
5. I. Kmetijski nasveti.
6. II. Banaž: Zadruga oblika gospodarstva med drugimi kolektivnimi oblikami.
7. II. Banaž: Ravnanje v vinogradih.
8. II. Banaž: Kaj nam prinese novi zadrugaški zakon?
9. II. Ing. Muri: O pridelavi.
10. III. Ing. Jančič: Ameriški kapar San Jose.
11. III. Ing. Muri: Delo v vinogradih.
12. III. Ing. Gornar: Valenje, oskrba in prehrana piščencev.
13. III. Ing. Muri: O vrstah krompirja v Sloveniji.
14. III. Ing. Muri: Kako naj pospešujemo rejo malih žil.
15. III. Ing. Tavčar: O gozdarstvu.
16. III. Ing. Skušbe: Zvišanje rodovitnosti sadnega drevja!
17. IV. Štekel: Solate in kapusnice.
18. IV. Ing. Lah: Prehrana kulturnih rastlin.
19. IV. Ing. Kotlovšek: O gozdnih in gozdnih.
20. V. Ing. Šabec: Stara organizacija mlekarstva v Sloveniji.
21. V. Ing. Muri: Dobroboženje na med in rojenje.
22. V. Ing. Muri: O krmiljenju goveje živine in pridelavi.
23. V. Ing. Šabec: Slovenski kmetijski dom.
24. V. Kmetijski nasveti.
25. VI. Ing. Muri: Sorolovska vas.
26. VI. Ing. Muri: O planinskih.
27. VI. Ing. Lah: O poljedelstvu.
28. VI. Ing. Muri: O sušenju in sušenju sadja.
29. VI. Ing. Muri: O smotnem zadržanju tuberkuloze pri goveji živini.
30. VI. Ing. Kotlovšek: Plevel in škodljivci in njih zatiranje.
31. VII. Dolinar: Hmeljarstvo v Sloveniji.
32. VII. Ing. Muri: Praznjenje čebel na pošto.
33. VII. Štekel: O prijateljih in sovražnikih v našem vrtnarstvu.
34. VIII. Ing. Muri: O poskusih s ožjimi rastlinami in njih uporabi za Slovenijo.
35. VIII. Ing. Muri: Nalezljive bolezni in najbolj pogoste bolezni perutnine.

36. VIII. Ing. Muri: Dvorišča na kmetih (Igrice).
37. VIII. Ing. Muri: Spremljanje sadja z odzora na zahteve sadne trgovine.
38. IX. Kmetijsko-gospodarska ura.
39. IX. Ing. Skušbe: Jesenska dela v sadovnjaku.
40. IX. Ing. Muri: Odpira plemenjakov.
41. IX. Ing. Muri: Trgatev.
42. IX. Ing. Muri: O brezalkoholnih sadnih pijačah.
43. X. Ing. Muri: Prva pomoč živali v nevarnosti.
44. X. Ing. Muri: Jesenska obdelovanje zemlje in gojenja.
45. X. Ing. Muri: 50 let kmetijske šole na Grm.
46. X. Ing. Skušbe: O intenzivnem sadjarstvu.
47. XI. Radiopredavanje drž. bakteriološkega vel. zavoda.
48. XI. Ing. Muri: Kmetijska družina.
49. XI. Ing. Muri: Predhodniki današnjih zadrug.
50. XI. Ing. Muri: Uspehi letnega čebelarstva.
51. XI. Kmetijski nasveti.
52. XII. Ing. Muri: Kokošarja.
53. XII. Ing. Lah: O travništvu.
54. XII. Ing. Skušbe: Neopasano zadržanje naših vasi.
55. XII. Ing. Muri: O čebelnih kugi.
56. XII. Ing. Muri: Kmetijska mladina in mesto.

50 milijonov frankov je vredno premoženje filmske igralka Charlesa Chaplina.

35 let je ukrajinsko-lvovski metropolit dr. Andrej grof Septicki.

35 milijonov Nemcev živi izven državnih mej Nemčije.

10 milijonov brezposelnih je sedaj v Ameriki.

400 najlepših meteorov (podnebnikov) je v dunajskem dvornem muzeju.

Požar je uničil veliko židovsko molitnico (sinagogo) v ameriškem Brooklinu.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Ta vojna je pa res nekaj čudnega! Danes ti poročajo, da ni na bojišču že več dni nič novega, ker gre zopet dež. Jutri pišejo, da se že ves teden vrše krvavi boji, v katerih so se pomaknili Abesinci toliko in toliko kilometrov naprej in vplenili toliko in toliko strojnice, pušk, tankov, živil itd. Uradno italijansko poročilo pa ne ve o bojih prav nič posebnega. Italijani so po poročilih tega časopisa še vedno tam, kjer so bili, smrtnih žrtev nimajo skoraj nobenih. Italijanski aeroplani so gospodarji položaja in bi že davno zdrobili Abesinijo v prah, ako bi hoteli...

Strokovnjak v vojaških zadevah, angleški general Temperle je napisal te dni v angleškem časopisu članek, kjer zatrjuje, da visi usoda Italije na niti, dokler ne zgradi do bojišča dobrih cest in poljskih železnic. Italijani so prešli mejo z zmagošlavnim trobenjanjem, prizadevajo si, da iz političnih razlogov hitro zavzameo Aduo. Vendar prodirajo dalje proti Makali, so našli razmehčane stezice. Njihove strašne izgube tovornih avtomobilov, kamel in mežgov, so jih privedle končno do prepričanja, da bodo doživeli popoln krah, ako takoj ne izboljšajo zvez s pizadjem.

Mesto Makale se nahaja v zelo težkem položaju, ker niti v treh tednih tovorni avtomobili niso mogli priti do tega mesta, in italijanske čete preskrbujejo z živim vinom aeroplani. V treh mesecih so Italijani prodrli v abesinsko ozemlje komaj 70 km. Za bodočih 70 km bo treba še več mesecev. Do Addis Abebe je 500 km! V treh bitkah so izgubili

Italijani 600 mrtvih, med njimi izredno mnogo oficirjev. In koliko ranjenih!

Tudi na južnem bojišču — pravi general Temperle — je položaj Italijanov zelo težak. Od 11. novembra, ko so bili Italijani premagani pri Anali 17 km južno od Sasabaneha, kjer so pustili štiri tanke, ni bilo slišati o nobenem večjem spopadu. Nekaj pri italijanskih četah, ki jih vodi general Graziani, ne more biti v redu.

G. Mussolini se bo znašel v aprilu pred velikimi težkočami, zakaj samo še tri mesece bo vreme dopuščalo boje, nato začne deževna doba. In kaj potem?

Angleško časopisje poroča o žalostni usodi nekega italijanskega vojaškega oddelka, ki je zašel te dni v gorsko sotesko pri Endi Selasie in doživel strahovit poraz. Italijanski oddelek je prodiral po neki dolini. Kljub varnostnim odredbam je poveljnik oddelka prepozno uvidel, da je svoje čete speljal v zasedo. V tesnem vходу v dolino so Abesinci za Italijani z velikimi skalami zaprli prehod. Obenem so iz bližnjih višin otvorili strahovit ogenj iz strojnice. Polovica italijanske pehote je padla. Ko so Abesinci ustavili streljanje, so naskočili preostale Italijane. Prišlo je do bojev moža z možem. Abesinci so zaplenili vseh deset tankov, skupaj doslej pa kar 24 tankov, ki jih bodo seveda uporabili v kratkem proti Italijanom.

Zadnja poročila zopet naglašajo velike boje na severni fronti. Pišejo celo o padcu mesta Makale, vendar ta vest uradno ni potrjena.

Čikaški Hrvatje pošljejo Negušu cigare

Skupina čikaških Hrvatov, ki so zaposleni v tobačni tovarni na južni strani mesta, zbira denar za svojega rojaka Klemena Sergotića, ki je dezertiral v Abesinijo iz italijanske armade in pribežal v Addis Abebo, kjer mu je cesar Haile Selasie dal delo v svoji garaži. Sergotić je doma z Reke. Čikaški Hrvatje nameravajo zbrati 200 dolarjev in poslati denar Sergotiću kot darilo. Obenem bodo poslali abesinskemu cesarju škaflo cigar v znak hvaležnosti, ker je pomagal njihovu rojaku.

Roosevelt je govoril

Ze zadnji >Domoljub< je povedal, da se je ameriški državni predsednik Roosevelt izjavil za popolno nevtralnost, to se pravi, da ne bo v sedanjem italijansko-abesinskem sporu podpirala ne tega ne drugega. V svojem govoru je Roosevelt najprej opisal položaj v Evropi in dejal, da so zlasti mali narodi v Evropi iskreno za mir, a v večnem strahu, da jih mogočnejši narodi ne napadejo. Zato je razorožitev nemogoča. Glavna nevarnost za mir pa izhaja od avtokratskih režimov (samodržkih vlad, ki se pa ne opirajo na ljudstvo), ki verujejo v neki zakon meča in pesti in ki z izkoriščanjem nizkih nagonov ženejo narode v vojno. Večina narodov pa je za mir, ki ga ogražajo samo oni narodi, ki hočejo iz gole sebičnosti doseči nadmoč nad drugimi narodi. V takšnem položaju je naloga Združenih držav Severne Amerike, da so strogo nevtralne in da ne store nič, kar bi moglo ohrabriti izizvalce miru. Glavna skrb demokratičnih držav mora biti, da preprečijo obstoj in nastajanje novih samodržkih vlad. Amerika zato ne sme podpirati nikogar, ki povzroča vojne spopade ter mu ne sme

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Zaploskal je z rokami. Na to znamenje so se začeli za zaveso zvoki vojne koračnice, katero je igral orkester iz flavt, piščali in elter. V korakanju je odšla družba v obednico. Tu so prinesli štirje sužnji britanske ostrige, morske ježe, polže in z milim vinom namočene beluše kot predjed, ki naj bi vzbudila tek. Kmalu nato so prinesli sinki dečki v rdečih, z zlatom vezanih tunikah srebrne skleda za umivanje rok. Tedaj je koračnica naenkrat utihnila in kot izpod zemlje se je oglašala lahna otočna melodija. Gospodar se je obrnil k veliki mizi, izgnil roke k mrtvaškemu okostju, ki je stalo med vrtlicami, in rekel:

»O ti, ki se norčujejo iz človeštva in njegovih muk in sanj, opominjaj nas podnevi in ponoči, da je umrljivemu toliko sreče dovoljeno, kolikor je more v življenju užiti. Ko smo enkrat tebi enaki, tedaj nam ne bo pomagalo niti oboroževanje še živčih, niti peni in kadilo duhovnikov, tudi ne ves Olimp, katerega priprosto ljudstvo verjame. Opojinjaj nas, da moramo vsako uro v življenju boljše izrabiti in niti kapljice veselja izrešiti.«

»Mucij mora okostju darovati!« je zaklila Lidija. »Od nas vseh bo on prvi stopil v haronov čoln.«

Tudi sedaj ni bil senator nič užaljen. Iz Haron je bil brodnik, ki je po naziranju poganov vozil duše na oni svet v čolnu reko Leto (reka pozabljenja).

rok sužnja je vzel na novo napolnjeno kristalno čašo, pristopil k okostju, ga poškropil, se globoko priklonil in rekel:

»Prinašam ti dolžno čast, ti nemi sramotilec, ti modrijan vseh modrijanov, ti najboljši učitelj človeštva! Ti sam imaš edino resnico, ki nikdar ne laže in ki je vedno sveža in nova, čeprav človeštvo ne sliši njene opominjevalnega glasu iz onih časov, ko so naši hrabri in krepostni pradedje slično živalim bivali v votlinah. Poklanja se ti visokoslavni senator Mucij, ki pa ni tako pаметen, ker ne biva skupno z živalmi v podzemeljskih votlinah, ne je kaše iz črne moke, ne pije vode, ne ljubi matron, ki razširjajo okrog blevnj duh in se ne boji jeze nobenega Olimpa, v katerega ravno tako veruje kot ti na daljino življenje v oblakih, v Hadu ali kjerkoli...«

»...in,« ga je naenkrat prekinil Mark, »se vendar trudi za Lidijino naklonjenost, čeprav je tebi vedno bolj sličen!«

Gromki smeh je končal nagovor na okostnjaku.

Samo dve osebi se nista zmenili za to surovo ravnanje. Pretor tujeval si je nevoljno gladil brado; Lucijan se je pa zaničljivo smehljajal.

Zdaj je prišlo devet dečkov, ki so prinesli male okrogle mizice in jih postavili ob klopeh.

»V marmornem, v zlatu blestečem Rimu Antoninov« ima prednost lepota,« je rekel Mark in povabil Lidijo, da se vsede na sredo, na častno mesto. »Marij Pomponij in mestni prefekt bosta najbolj časten okvir za tebe.«

S tem je odkazal obema mesta poleg Lidije; pri drugih gostih pa se ni držal ceremonijela.

Dva sužnja sta odvezla možem toge in kodrasti galaski dečki so jim položili vence iz svežega svetja na glave.

Ko so polegli na svojih prostorih, z levicami naslonjeni na mehke blazine, je igral orkester čustveno orijentalno plesno melodijo.

Mark je pogledal pri vходу nepremično stoječega hišnika, ta pa je dal znamenje drugemu sužnju. Takoj sta vstopila dva sekača in razdelila s spretnostjo glumačev tako, da so bili njujini gibi za nenavajene oči nevidni, hrbet srne, pečenko divjega merjasca in mnogo pečene perutnine. Dvorana je bila polna sužnjev, ki so razdeljevali brez vsakega šuma in po taktu godbe jedila in pijačo. Najprej so natakali samo staro albansko vino v pozlačenih bronastih vrčih. Celo vojsko služabništva je vodil s samimi pogledi nepremični in negibni hišnik. Niti roke ni nikdar dvignil, niti se z glavo genil. Neprestano pa so se sukale njegove oči in obrvi in nima množica ga je popolnoma razumela.

Gosti niso v začetku obedu nič govorili. Zaposlene so bile njihove roke, da so potolažili prvi glad; kosti so metali na tla pod veliko mizo in si brisali prste v robce iz finega platna.

Pogovor je začel suhi Mucij.

»Na noben način,« je začel, »se mi ni posrečilo spraviti iz konzulovega kuharja, kako pripravi omako k glavi divjega merjasca. Tisoč sestercev se mu ponujajo za njegovo skrivnost, toda zviti Sikulec je premagal skušnjavo.«

»Ker ve, da bi ga konzul kaznoval z nočno stražo,« je rekel hišni gospodar, ki si je kuharja samo za danes izposodil. »Omaka je veliki dobiček v loteriji njegovega življenja.«

»V resnici,« je pripomnil mestni prefekt, »konzul ima poseben talent, da najde nove stvari. Jaz ne poznam nobene omake, ki bi tako prijetno dražila grlo.«

dobavljati nobenega blaga. Roosevelt je v svojem govoru tudi podčrtal, da so njegove besede dovolj jasne, da vsakdo lahko razume, na koga merijo. — V Italiji so zaradi Rooseveltovega govora zelo vznemirjeni, kar je dokaz, da je ameriški državni predsednik zadel v živo.

ITALIJA

s Razno. Električni tok je ubil Stanislava Gorja iz Podtolmina. — Hude poplave rek so po vsem Goriškem. Zlasti so narasle Soča, Bača in Idrija. Najhujši so bili nallivi v Kobaridščini. — Istra je podpisala doslej 11.900.000 lir narodnega notranjega posojila. — Višave okoli Doberdoba in Grnada so začeli pogozdovati s smrekami. — Kmete vabijo fašistične oblasti, naj se izselijo v vzhodno Afriko. Nekoliko prezgodaj! — »Mala Italijanka«, ki sliši na ime Hermina Perfolja je darovala Italijanom svoja zlata uhana. — 227.950 kg srebra, 26.300 kg zlata in 15.221 zlatih prstanov je fašistična organizacija nabrala v mesecu decembru samo na Goriškem!

AVSTRIJA

s Drobil. Bela žena je iztrgala vrliga narodnjaka Toneja Miklavica v Vogrčah. — V Borovljah je umrl Franc Sodja, največji podjetnik puškarske industrije v Borovljah. — V St. Vidu so spremili k zadnjemu počitku 84 letno Klavejevo Leno. — Celovška občina ima dolga 11½ milijona šilingov in odplačuje letno na obrestih in obrokih 960 tisoč šilingov. — Obrtna bolniška blagajna je združena iz vzrokov štednje za deželno bolniško blagajno. — V svetovni vojni je padlo 12.854 moških iz Koroške. — Da pospeši tujski promet, je avstrijska vlada odredila, da je

Jugoslovanom, ki si na meji preskrbijo sedemdesetni vizum za 2 šilinge, dovoljeno potovanje po vsej državi. Doslej so smeli potovati samo po Koroškem in Stajerskem. — Pri Grebinju sta se pri sekanju lesa smrtno ponesrečila delavca Anton Rovin in Miha Popelnik, Anton Melajšek pa si je zlomil roko. Podrla jih je bukev, katero je deževje izkoreninilo. — V Tinjah je umrl Andrej Hammer, pd. Gore. — Pri pd. Kučeju v Sv. Lovrencu pri Labudu je pogorelo vse. Škode je okoli 20.000 šilingov, 15 članska družina je brez strehe.

TURCIJA

s Nova politična tvorba. Turški državni predsednik Kemal hoče po zgledu Male zveze povezati Turčijo, Perzijo, Irak in Afganistan v zapadno azijsko antanto, ker bi se na ta način vse te države lažje uprle samooblasti velesil. V Londonu pa niso nad temi prizadevanji, ki so poleg tega tudi uspešna, menda nič kaj navdušeni, ker bi se potem znatno znižal angleški vpliv na Bližnjem vzhodu.

AMERIKA

s Za župana v Chisholmu Minn je bil izvoljen Slovenec Stukelj, v mestni svet pa pet naših rojakov. — V Clevelandu O. je umrla 53 letna Julija Frank roj. Ambrožič iz Vrem pri Divači. — Istotam je preminula Marija Rakar, doma iz Trzina. — V Clevelandu O. je odšla v večnost 63 letna Uršula Sirk roj. Pucelj iz Selc pri Dobričah. — V Barbertonu O. sta dva mlada človeka oropala rojaka Antona Kukerja, vdovca in »pečlarja« za 13 dolarjev in nekaj kruha in mesa, kar je nesel domov od drugega rojaka. Falota sta povabila Kukerja v svoj avto, češ, da ga peljeta domov, nakar sta ga odpeljala v nasprotno smer na

samoten prostor, kjer sta ga po ropu pretepla do nezvesti in ga pustila ležati v cestnem jarku. — V Pittsburghu Pa. je umrla 56 letna Ivana Blazič iz Zirov na Notranjskem. — Srnjaka s šestimi rogovi je podrl na lovu pri Sharonu Pa. Jožef Godina. — V Scrantonu Pa. je odšla v večnost 74 letna Uršula Kozinc roj. Jazbinšek od Sv. Urha pri Rajhenburgu. — Blend III. so dejali v grob 55 letno Uršulo Plovanič.

FRANCIJA

s Proti delavcem-Poljakom. Po poročilih poljskega tiska je med Poljaki zbudilo veliko ogorčenje dejstvo, da je Francija spet izgnala številne poljske delavce, katerim je francoska vlada odrekla delovno delovanje. Med njimi so taki, ki so delali 6—9 let v Franciji in pustili tam svoje najboljše moči. Listi pristavljajo, da so ti delavci zlasti obupani zaradi tega, ker francoska vlada delavcem drugih narodnosti obnovi dovoljenja za delo, če so 5 let že delali v Franciji.

DROBNE NOVICE

Za 6 novih podmornic in 50 novih aeroplanov je dobila Grčija denar v Angliji. 11 grških oficirjev je odpotovalo v Abesinijo, kjer prevzamejo vodstvo tankov. 150.000 Grkov se hoče izseliti iz Rusije, ker so tam male branjarje prepovedane. Na londonskih ulicah so se pojavile prve črpalke iz premoga pridobljenega bencina. Skladišče zdravil je eksplodiralo na novega leta dan v italijanski Padovi. Dve sto ženskih bataljonov je v sovjetski Rusiji. Hudo je obolel voditelj Indijcev Gandi. 40 stopinj Celzija pod ničlo kaže toplota mer v Laponiji.

»In ki bi bila tako težka za želodec,« je očitala Lidija. »Jaz sem po nji vedno bolna.«
»Jaz pa, kar se tiče mene,« je odgovoril Mucij, »gleдам samo na okus. V želodec ga ne občutim, marveč v grlu in ta omaka ima nenavadno izhoren okus! Naša domača, enolčna kuhinja mi je tako zoprna, kot krepost grdih žensk.«

»Temu je lahko odpomoči,« je odvrnila Lidija.

»En poljub bi dal za dober svet,« je govoril Mucij dalje.

»Ti gotovo govoriš o poljubu v vrednosti desetisoč sestercev,« je začela pogajanje Lidija.

»To je preveč. Ako bi hotel tako dobro plačati, potem mi ne ostane niti plačilo za voznika Harona.«

»Prav rada bom stisnila tvojemu truplu v roko en sesterce za Harona.«

»Ta dva se tako pregovarjata, kot bi bila močno drug v drugega zaljubljenita,« je pristavil mestni prefekt.

»Ne načenjajte vprašanja ljubezni,« je rekla Lidija in se malo dvignila, so tem ne razumete vsi skupaj nič.«

»To nam bo lepa Lidija gotovo rada razložila,« se je ljubeznivo vmešal Mark.

Tedaj se je Lidija popolnoma vzravnila in začela močno: »Zakaj pa ne? Morda zato, ker vas poznam od blizu in zato bolje kot druhal, ki klone hinavsko glave pred vašim škriatom.«

»Ako tako govoriš,« je rekel Mark, »se zdi, kot bi nas sovražila in vendar...«

»Hočeš reči: in vendar nas zabavata. Da, jaz vas zabavam, ker so mi sovražni bogovi naklonili sužnje za stariše in sem morala jaz šele kupiti, kar vam je usoda položila že v sišel. Toda vi, gospodarji sveta, ne razumete tega, ker morate biti hvaležni samo prejšnjim rodovom, da morete črpati svoje

zaklade in naslade samo iz revščine teptanih rodov in iz zlorabljanja posurovelih ljudi.

Lidijina lica so žarela in iz oči so švigali bliski. Toda senatorji so bili popolnoma hladni: pazljivo so jo poslušali, a njenim besedam so se rogali.

»Lidija je novost v vlogi junakinje iz grške tragedije,« je rekel Mark.

»Antigona govori iz nje,« je potrdil Mucij.

»Marmor bi se ob njej ogrel,« se je šalil mestni prefekt.

Lidija je pogoltnila svojo jezo in zopet igrala svojo navadno vlogo.

»Napravila sem vam torej novo zabavo in zato moram dobiti tudi plačilo: visokoslavni senatorji morajo vse plačati,« in namignila na kristalni vrč.

»Naj bo tvoj,« je odvrnil Mark in dal hišniku znamenje, da dá vrč na stran.

»Tudi ta malenkost naj bo tvoja,« je rekel Mucij in ji izročil eno svojih zapestne.

Tudi od tega in onega... od vseh strani je dobila Lidij darila. Fabij, ki je nemo ležal poleg Marka, ji je vrzel prstan. Lidija ga je zaničljivo vrgla nazaj.

»Od tebe ne vzamem ničesar,« je rekla.

»Zakaj ne?« je vprašal Fabij začudeno.

Ker si trgovec s sužnji, jaz pa hiš sužnja.

»Osvobojenka ne more biti napram osvobojenec drzna! mu je jezno zabrusila. »Naj ti vsaj jaz povem resnico, ako se ti je drugi ne upajo povedati... No in ti nemi filozof,« se je obrnila na Lucijana, »ti mi ničesar ne daš!«

Nič drugega kot svoje odobravanja,« je odgovoril Lucijan.

»To je mnogo za filozofa, a malo za moža, o katerem pravijo, da ima v mezinici več šale, kot vse te glave skupaj.« Lidija je napravila z roko krog.

»Vedno lepše!« se je smejal Mucij. »Tako ljubezniva se nikdar ni bila Lidija. Lepo bi bilo, da ji s falerncem napijem.«

Med to besedno vojko pa ni služabništvo nehalo menjavati skled. Vina so prihajala vedno starejša in boljših vrst. Naprej in naprej so si umivali roke v dišeči vodi.

»Falernca daj sem!« je kričal Mucij že malo okajen. »Onega Falernca, ki celo mojo hladno kri ogreje.«

Godba, ki je doslej neprenehoma igrala, je sedaj naenkrat prenehala. V slovesni tišini so prinesli sužnji velik z mahom obraščen vrč, na čigar vratu je pločevinasta tablica starost vsebina. Bila je zaprta izza Neronovih čnosov v kleti od Publija Kvinktilija, velikega duhovna.

Prapravnuk skrbnega deda je napolnil z zlato tekočino zelo previdno murinjsko skodelico, ki je vzbujala zavist senatorjev. Ni se mogel vsakdo pohabati s posodo, katere vrednost bi mogla kupiti viteški stan.

»Samo murinjska skodelica je vredna takega Falernca,« je govoril Mark in držal posodo kvišku. »Slava tvojemu spominu, krepostni veliki duhovnik, zato, ker si mislil na pravnikale!«

»Slava, slava slava!« je donelo vse okrog.

»Prve kaplje ti prinašam v dar, kot zahvala stara navada,« je govoril Mark dalje; »čutim se dolžnega zahvale. Toda kaj bi imel od tega, ubogi siromak! Tvoj prapravnuk dela po svojem prepričanju, kot si gotovo ravnal tudi ti po svojem; on pa ne verjame, da ti še naprej živiš in da imaš kako potrebo, ali da poznaš kako veselje ali kako žalost. Lahka naj ti bo zemlja! Mi bomo pa medtem pili tvoje vino; spodobi se namreč, da živčev použijejo, kar mrtvi zapustajo.«

Nato je spraznil skodelico na dušek. Istočasno se je oglasila za zaveso pesem, katero

Škof dr. Rožman se je srečno vrnil

Misijska pot, ki jo je napravil ljubljanski vladika škof dr. Rožman med našimi slovenskimi brati po Zedinjenih državah Severne Amerike, je dovršena. Dne 12. januarja 1936 se je naš ljubljani vladika vrnil v domovino.

V Ljubljano je došel z vlakom ob 8.50 z Jesenic. Na peronu glavnega kolodvora se je zbralo mnogo odličnikov, ki so želeli po-

zdraviti škofa. Med drugimi je bil navzoč nadškof dr. A. B. Jeglič, podban dr. Majcen, ki je zastopal zadržanega g. bana, mestni župan dr. Adlešič, stolni prost Ignacij Nadrah in še mnogo drugih izobražencev. Pred kolodvorom se je zbrala velika množica ljudstva, ki je vladiko dr. Rožmana navdušeno, res od srca pozdravljala.

Tudi Italijani že priznavajo

V italijanskem časopisju je zbudil zanimanje neki članek znanega vojnega zgodovinarja in publicista Aldo Valoria, v katerem pisatelj podrobno razčlenjuje poslednje dogodke na abesinski fronti.

Posebno tehtnost pripisuje Aldo Valori zadnji bitki pri Addi Abiju, ki je nekak ključ do Makale in važnih karavanskih cest proti Adui in Aksumu. Omenjajoč potek te bitke pisec poudarja, da Abesinci v nji niso pokazali zgolj velike delavnosti, marveč tudi globoko premišljeno strategičnost. Ta nepričakovani manever desnega abesinskega krila imenuje Valori brez pridržkov genialen.

V nadaljnjem delu svojega članka izraža pisec mnenje, da so abesinski vojni načrti nedvomno izdelani s sodelovanjem dobro izkušenih belih častnikov. Etiopske čete, ki jih vodijo preizkušeni beli poveljniki, so mnogo hujši sovražniki od belih vojskakov. Ker so bili Italijani skoz in skoz obvladani od sugestije, da njihov nasprotnik stoji na zelo nizkem nivoju vojne spretnosti, je vrhovno laško poveljstvo vse do najnovjšega časa zamudilo uporabiti na frontah odgovorne in umetne vojne metode. Abesinska vojna ni nikakršna

kolonialna akcija zoper kako divje afriško pleme, marveč strategična operacija zoper enakovrednega nasprotnika.

Nadalje Valori razmotriva angleško politiko nasproti Italiji. Po njegovem mnenju so bile velikanske angleške vojne dobave Abesiniji zadnje mesece odločilnega pomena. Kljub temu, da se Anglija dobro zaveda, kakšna nevarnost preti evropskim interesom v Afriki, če bo afriško napol divje ljudstvo dobro oboroženo, je angleška zavist nasproti Italijanom vendarle tako velika, da se je Anglija ne glede na lastno škodo odločila pomagati Abesincem.

Za podkrepitev te svoje misli navaja Valori besedilo uvodnega članka angleškega lista »Sunday Times«, ki se v dobesednem prevodu glasi: »Sankcije vodijo s svojim končnim učinkom do popolnega zloma Italije, a Abesinci imajo med tem nalogo, da nadaljujejo vojno.«

RUSIJA

s Visoka šola za brezboštvo. Kakor imajo drugod visoke šole za razne koristne vede, tako so v Moskvi te dni ustanovili univerzo za boj proti Bogu. Pravico do vpisa na to

edinstveno univerzo na svetu imajo samo oni »dijaki«, ki so z uspehom končali najvišje šole za komunistično propagando (kot so Ljeningov zavod in Komunistična akademija) ter so še posebej priporočeni od komunistične stranke. »Dijaki«, ki so dobili diplomu na brezbožni visoki šoli, pridejo potem na vodilna mesta v komunistični stranki doma in v inozemstvu. Prav tako bodo v bodoče zasedena vsa vodilna mesta v šolstvu, v vojski in v mornarici ter v zunanjem ministertvu izključno le po »dijakihi«, ki so z uspehom dovršili brezbožno univerzo.

Pogajanja za nemško-japonsko zvezo se vrše v nemškem Berlinu.

Vsote za izpopolnitev turškega letalstva je odobril parlament.

Vrhovno ameriško sodišče je razveljavilo Rooseveltovo zakone v korist kmetovalev. Hud poper zanj!

450 gramov zlata in 9 kg srebra je poslala bolgarska kraljica v Italijo za »zlato zaklad«. Kri ni voda.

Prenehal je generalni štrajk v Buenos Airesu v južnoameriški Argentini.

Parlamentarne volitve v Španiji bodo 16. februarja.

V Rim pride te dni zastopnik ameriških in angleških petrolejskih družb!

Ignazio Venizelos pravi, da bo spomladi zopet predsednik grške vlade.

4 angleške torpedovke so priplule v grško pristanišče Pireus.

92 francoskih vojniških ladij je odplulo v Sreznemsko morje.

142.000 članov šteje češkoslovaška telovadna organizacija »Orel«.

47% državnega proračuna potroši japonska za vojaške namene.

Za 10% so se zvišali narodni dohodki leta 1935 v ameriških Zedinjenih državah.

je zelo strastno pelo mlado zvočno žensko grlo.

Pokal je med petjem krožil. Stoletni falerne se je dal lepo piti, a komaj so ga požili, je že pokazal svojo moč.

Ko je pevka prenehala, v pesem ponovili senatorji.

»Ognjeno vino, najplemenitejše sredstvo zoper skrb, že dobro, že dobro, da celo lepo!« je mrmral suhi Mucij. »Toda čemu v tako lepi pesmi, grdi.«

Mrzlica je pretresla njegove ude, da se je kar tresel.

»Aha! Mucij ne vidi rad smrti!« je zaklicala Lidija z nasmehom.

Tedaj se je zgodilo nekaj čudovitega: vsi ti poželjivi in strastni možje so se boječe ozirli v srebrnega okostnjaka, ki je že bolj prosto kot v začetku stal med uvelimi cvetličami.

»Ali si zaljubljena vanj?« je rekel Mucij. Mesto da bi odgovorila, je Lidija zapela. »Mucij ima prav, pustite vendar to mrzlo rudo zemlje,« je pripomnil Mark.

»Čemu?« je drzno vprašala Lidija. »Ali naj se potomej zmagovalec na tisoč bojišč boje smrti? Tega ne morem verjeti,« se je orcevala. »Smrt je vendar vaša najboljša prijateljica; usmrčevanje je vendar v naši prvi.«

»Samo se pelji v Had! Pojdi k Platonu!« je kričal Mucij in sužnj: »Vina sem!«

»Da bi samemu sebi delal pogum, je zračen zapel: »Pijte ognjeno vino...«

Pevka za zaveso je zapela sedaj zelo razdano pesem.

Glasno so senatorji ponovili zadnjo kico.

»Pokaži nam onega slaven,« to zakričal mestni prefekt Marku.

»Da, da, pokaži nam ga iz kleti,« je pristavil drugi.

»Daj, da jo vidimo,« vidimo,« so vsi zahtevali.

Mark je dal hišniku znamenje. Nevidni orkester je začel igrati plesno melodijo, po kateri je priplesnala grška sužnja v obednico. Plesala je okrog po dvorani strasten ples. S paznim očesom so spremljali senatorji njene elegantne kretnje.

»Deset tisoč sesterce ti dam za njo!« je vzkliknil Mucij ves iz sebe.

»Petnajst tisoč,« je ponudil mestni prefekt.

»Šestnajst,« je dvignila Lidija ponudbo.

»Kockajmo za njo,« je odgovoril Mark.

»Dobro,« se je oglašil Mucij, »jaz ti dam za nadomestilo svojega kuharja.«

»Jaz gladijatorja,« je soglašal mestni prefekt.

»No in ti?« je vprašal Mark Lidijo.

»Tvojo čašo,« je odgovorila.

»Dobro! Mucij vrže prvi.«

Deček je prinesel kocke v zlati posodi. »Štiri!« je zaklical Mucij. »Izgubljeno!... vzemi si kuharja.«

»Pet!« je zazmrmral mestni prefekt.

»Deset,« se je oglašil zmagoslavno Mark.

»Šestnajst,« je vzkliknila Lidija in se glasno zasmejala.

»Pevka je tvoja.« S temi besedami ji je izročil Mark pevko.

»Odslej je ona sama svoja,« je odgovorila Lidija s povdankom, »jaz ji vračam prostost!«

Sužnja, ki je doslej neprestano plesala, se je naenkrat ustavila; njen začuden pogled je odgovoril, da komaj verjame Lidijinim besedam.

»Ti si prosta!« ji je zaklicala Lidija.

Z veselim vzklikom se je vrgla sužnja k njenim nogam in objela kolena.

»Suženjsko dete samo sebi ugaja v vlogi plenkinje,« je mrmral Mucij.

»Suženjsko dete!... Da, jaz sem otrok sužnjev,« je odgovorila Lidija užaljeno. »Toda kakšni plemenitaki so pa to, ki prodajajo svoj škrlat heerkam carinikov, davkarjem in kupecem s sužnji!«

Dotaknila se je z roko glave osvobojenke in rekla: »Kot odkupnino za tvojo prostost mi obljubi neizbrisno sovraštvo proti Rimu! In sedaj pojdi!«

Lidijine besede so izzvenele v splošnem hrušču. Staro vino je delovalo tako, da je motilo urejeno splošno zabavo; sosedje pri mizicah so šli bolj skupaj in se pogovarjali brez ozira na svoje sosedje.

Samo pretor tujev je slišal Lidijine sovrane besede. Zmeren v jedi in pijači se je odzval Markovemu povabilu samo zaradi družabnih ozir. Ves čas se ni prav nič udeleževal tega početja in se omejil samo na vlogo treznega sem in tja žalostno smehljajočega se opazovalca.

Sedaj se je nagnil k deklici in rekel: »precej tihim glasom: »Brzdaj se, Lidija.«

»Ne veljajo tebi moje besede, pretor,« je odgovorila Lidija.

»Veljajo rimskim senatorjem in tudi moji obleko krasi široki škrlatni rob. Sploh pa je tudi med pravimi rimskimi patriarhi mnogo časti vrednih mož.«

»Kolikoli?«

Pretor ni odgovoril. Obrnil se je k Lucianu in ga vprašal: »Zakaj pa naš učeni gost teko molči? Tvoja usta so kot pravi zgovorna in besede zbudljive.«

»Po tvojem zgledu se ravnam, pretor.«

»Tudi Lucijan ni posegal v nobenega teh pogovorov. Toliko bolj delavne so bile nje-«

PO DOMOVINI

K občinskimi volitvam v Tomišlju

Oblast je morala poseči vmes, da bi prišlo v naši občini do reda. Šest moč sedanje uprave je odstavljena. Nobeden od teh ne more biti več občinski odbornik. Po dolgih letih gremo spet res svobodno na občinske volitve. Vsak bo moral javno pred volilno komisijo povedati, katero listo voli. Odločiti se bo moral, ali je še vedno za to, da se vlada kot se je pod Marušičem in Pucjem, ko smo doživljali na Slovenskem toliko proganjaj, strahovanj, kazni in tudi toliko goljufij in sleparij — ali pa za to, da napravi novi občinski odbor s krepko roko red in izvozi zavoženi voz občinskega gospodarstva iz blata. Novi odbor bo imel težko delo, ko bo popravljal stare grehe. Zato skrbite, da bo imel pravo zaslombo v oblasteh, zlasti na banovini. Vsakdo ve, da je danes dr. Korošec, ki je trpel z nami v Marušičevi dobi, notranji minister in da vodi oblast v dravski banovini dr. Natlačen, ki so ga preganili za dve leti iz domovine. In pomnimo: Oblast je tista, brez katere ne bo nihče uredil naših cest, znižal klanca na cesti proti Jezeru, uredil vprašanje vodovoda ali ga popravil, dokončal del na našem potoku in pridu. Veljalo bo kot povsod tudi za nas: Zvestoba za zvestoto. Zato pa ne sme v nedeljo nihče ostati doma. Vsi na volišče, da vidi svet, koliko nas je, ki gremo v boj za politiko dr. Korošca, saj je za nas Slovence edino pravila. Tudi naša občina mora z ogromno večino odobriti to politiko, ki zopet hoče svobodo in red. Sedaj je čas odločitve, sedaj bomo videli, kdo je z nami. Nikogar ne smejo motiti osebne zadeve. Gre za stvar, gre za občino, gre za naše gospodarstvo, ne za posamezne osebe. O tanki starega strahovalnega režima bodo se poskušali z grožnjami in obljubami, da bi dobili čim več glasov. Saj vedo, da jim je odzvonilo, toda svojim političnim gospodarjem, ki so jim doslej služili, bi le radi pokazali, da imajo še nekaj strahopetnih ovac za seboj. Celo o denariju in pijači se govorijo. Vsi zavedni volilci brez izjeme pa bodo v nedeljo 19. t. m. volili listo, katero nositelj je Ivan Kraljič.

Likarjevo listo bomo volili

Kako bi se razburjali v naši Kostanjevici. Župana bomo volili v nedeljo 19. januarja. Pa ne bomo napravili tako, da bi volili listega, ki bi se za župana cenil, marveč listega, ki za to smatramo mi primerne. Cvelbar iz Prekope je zelo prepričan, da bi bil dober župan in tudi drugim bi rad to dopovedal. Poseben se sklicuje na to, da ga je Maček spoznal za najboljšega. Sedaj sta se pa »bivši« župan Bučar in podžupan Rabuse spustila na agitacijo, da sta tudi onadva uverjena, da je Cvelbar sposoben za župana. Ljudje so pa drugače modri in vedo kako se poštenega človeka pozna. Zato pa kot pesem govori: in koj se oglasi jih slo, Cvelbar županil ne bo. Zato bomo vsi pošteno volili tudi poštenega župana in poštene moše. Likarjeva lista je prava. Njemu, ki so mu ponujali poslansko čast in plačo, če proda svoje prepričanje, pa je gladko zavrnil tako vablivo ponudbo, lahko zaupamo, da bo tudi z občino gospodaril kot je ljudem v prid. Zato bomo vsi volili Likarjevo listo.

Prošnja

Se mlad sem šel k dobrim ljudem, nebdogjen, uboga sirota. Oci, pač edina mi dota, živahne bil si mi, vem.

Ko dvajset dopolnil sem let, mladost mi v obeh je žarela. Modrost mi v teh dneh je velela: Le glej, da ne zmoti ta svet!

Divjal je svetovni požar, morila krvava je sila. Vodila me sreča je mila, ni strl me bojni vihar.

Prijatelj, me mar ne poznaš? Ko hladna pokrije me ruša, oj zmoli, usmiljena duša. Še zame vsaj en očenaš!

Občinske volitve na Brezovici

Ker so se, po Prešernovi pesmi, tudi nam Brezovčanom »vremena zjasnila«, smo z najmanjšim naporom dobili več kot zadostno število podpisov za kandidatsko listo, z nosilec gosp. Ignacij Novakom na čelu, katero je sodišče že potrdilo. Volitve se vrše 19. januarja. Pripominjamo, da je nosilec naše liste, gosp. Ignacij Novak, bil tudi ne dolžna žrtev propadlega režima. Čeravno je po prejšnji več desetletij vodil našo občino v splošno zadovoljnost.

Naj omenimo še to, da se je sedanjí župan gosp. Frank izrazil ob nastopu županovanja, »ja dolgo časa sem se boril, sedaj sem vendar to dosegel«. Mi pa pravimo, da se je bilo prav lahko boriti, ko je imel narod zavezane roke in usta, ter ni mogel svobodno odločati. Videli bomo pa v nedeljo 19. januarja, kaj bo ljudstvo reklo. Le žal, da gospodje od tako popularne bivše nacionalne stranke niso postavili nobene kandidatske liste, da bi javnost vedela, kako so bili poraženi. Ko so nas liberalci tlačili, je njih tednik pisal, kakšno razkopano gnezdo je Brezovica in da je podobna kači in gnilemu jabolku. Moramo priznati, da se je v zadnjih letih v naši občini res nabralo precej gnilebe ter priklati v našo lepo faro mnogo »kač« in izvržkov, ki ne spadajo v našo družbo. Nimamo strahu, da ne bi v doglednem času iztrebili vse denuncijantske zalege. Mi pa, kar nas je poštenih mošt in fantov — nas ni strah, in bomo šli v nedeljo 19. januarja vsi na volišče ter oddali svoje glasove za listo naše stranke Jug. Rad. Zajednice, katere nosilec je gosp. Ignacij Novak.

Občinske volitve v Mošnjah

Ko so naši občinski moše imeli zadnjo sejo, so se pri odhodu še zadnjič ozrli na občinski dom in nekateri zaskrbljeno izrekli: »Danes smo bili najbrže zadnjičkrat skupaj.« Da, zadnjičkrat ste bili skupaj. Zakaj, strašno hitro se bliža 2. februar, ko si bomo svobodno izvolili v občinski odbor moše dela in ne mošt, ki znajo samo objubljeni in groziti, potem pa vse njihovo delo obstoja v maščevanju nad nasprotniki.

Pri volitvah bosta nastopiti dve listi. Naša JRZ je postavila za nosilca svoje liste gosp. Pangercu Silvestra, posestnika iz Spodnjega Otoka, ki uživa spoštovanje in zaupanje v vsej občini. Na njegovi listi so sami pošteti in ugledni moše, ki ne po-

gove male in zvedave oči, ki so zbirale stvarino za zbadljivo.

»Ti si še dolžan darilo,« se je sedaj oglašala Lidija. »Tvoje odobravanje mi je premalo.«

»Imaš dober spomin: mislil sem, da je falerne...«

»Čujte čujte! ga je prekinila Lidija. »Lucijan bi rad govoril!«

»Jaz nisem rekel,« se je branil.

»Lucijan! Lucijan!« so mu klicali in ga prosili od vseh strani.

Godba je utihnila, Lucijan se je dvignil.

Nisem dolžan govoriti, Lidiji na ljubo marveč visokoslavnemu pretorju Marku Kvintiliju, ako je moja malenkost navzoča med vladarji sveta. Predavanje bi rad imel o Olimpijeh, ki so človeštvo toliko stoletij varali...«

Prenehal je sam in se ozrl po vseh navzočih, ki so ga z dolgimi in začudenimi obrazi gledali.

»Toda vem, da ne bom mogel izvršiti svoje dolžnosti, zato vam bom raje o njih kaj zanimivega povedal. Ali poznate prizor nevoščljivosti med mamo Junono in atetom Jupitrom?«

Obrazi so se zjasnili.

»Ata Jupiter in mama Junona!« je rekel smehljajoč se Mucij. »Ta tukaj... ta le, in pokazal z negotovo roko na enega gostov, jima daroval, kadilo zažgal... hahaha... bil nekaj svečenik...«

Posnemajoč Jupitra z godrnjavim in Junono z kričnim, prepirljivim glasom, je pripovedoval Lucijan v splošno veselje znano sceno, ki se je končala s tem, da se je Jupiter zaprl v svoje notranje prostore, nedavno v Olimp vzeti lepi deček Ganimed pa je bil proti pričakovanju tepen od srdite Junone.

Ko je ploskanje poleglo je vzel Mucij

drugo zapestnico in jo vrgel Lucijanu. Podobno so storili drugi.

Govornik pa se je branil.

»Odkodnino jemljem samo v šolski sobi ali na trgu, ako javno predavam; tu sem pretorjev gost.«

Senatorji so ga začudeno pogledali; še nikdar niso videli filozofa, ki bi se bil branil zlata. Na tisoče grških in egipčanskih učenjakov se je mudilo v Rimu, a vsakdo je čakal prilike poloviti čimveč denarja.

»Pozno je že, jaz moram pa še pripraviti svojo stvarino,« je rekel Lucijan, si umil roke in se poslovil.

Kmalu za njim je zapustil tudi pretor za tuje družbo, ki je vstala in se podala na vrt; sužnji so pa takoj vse popravili in uredili v obedi.

Na vrtu se je začelo kockanje pri falerne.

»Ponosen je Sirec,« je pristavil Mark.

»Morda mu je bilo le premalo,« je sumil mestni prefekt.

»Še nikdar nisem videl ne Grka ne Sireca, ki bi se branil najmanjšega zlata ali denarja,« je pristavil Fabij.

»Pa tudi nobenega Egipčana,« je s podarkom dodal Mucij.

Fabij se je čutil prizadetega, vendar ni vedel, kako naj na napad odgovori. Zato je molčal in pričakoval pomoči od Marka.

Prikrat se je nahajal v tako vzvišeni družbi kot gost med gosti; kajti razven ravnokar odšli pretorja za tuje so bili vsi senatorji iz najuglednejših patricijskih rodov. Vsek izmed njih je imel celo vrsto s škrlatom odličnih prednikov za seboj. Pridobil si je sicer nekaj omike in se privadil tako boljšim družbam. S Patriciji, ki so od svojih bojeviti prednikov podedovali zaničevanje za vsako kupčijo in trgovino, ni imel nikdar nobenega očnega stika. Ti so se

celo tedaj, kadar so morali radi svoje razpisnosti poročiti hčerke bogatih trgovcev, smatrali za manj vredne. In čeprav so gostje senatorja z njegovim bodočim tistom ljubizno razgovarjali, se je to vseeno zgodilo po načinu visokih gospodov, kar je bilo bolj odbijajoče kot vablivo.

Med obedom je Fabij večkrat poizkusil z mestnim prefektom, poleg katerega je počival, začeti kak zaupen razgovor. Toda vedno, ko je že mislil, da sme pustiti svojemu jeziku pristo pot, ga je zadel ponosen pogled, ali pa se je čutil zavrnjenega vsled slučajnega prezirljivega posmeha. Zviti pretkanec je bil zadosti bistroumen, da je razumel, da ne želi patrijv vsled svojega rodu in stanu prekoračiti začetne meje. Celo oknjeni falerne ni mogel premostiti tega prepada. Isti velikaš, ki je žaljenja razbrzdane dekleta malomarno prenašal, ni dovolil bogatemu carniku niti najmanjše zaupnosti. Kolikorkrat se je Fabij nagnil k njemu, se je kakor slučajno odmaknil in imel Fabija vedno v gotovi razdalji.

»Kako igramo?« je vprašal mestni prefekt.

»Kakor vedno: tisoč sesterecev nastavi-mo,« se je oglašil Mucij.

»Pazi, da izgubiš,« je zašepetal Mark Fabiju, »vse drugo prepusti meni.«

(Dalje prihodnjič.)

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljub« in »Bogoljub«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

znajo demagoških fraz in zato tudi s kakimi namljivimi obljubami ne hodijo med nas, bodo se pa resno poprijeli dela za gospodarski podvig občine. Pripadniki bivše JNS pa so postavili za kandidata dosedanjega gosp. župana Valentina Toneja, posestnika iz Spodnjega Otoka. Danes, ko imamo vlado, ki nam je prinesla svobodo, ki zahteva, da zakon vsi spoštujemo, se nam ni treba bati groženj o odpustu iz službe, groženj, da se ukine plačevanje pokojnine; ne bo se nam več treba bati denarnih kazni in ječe. Na svobodnih volitvah bomo javno povedali, da ne maramo za župana tistega, ki je bil izvoljen pod proslulim JNS režimom. Prav je, da bodo volitve javne, bomo vsaj vedeli, kdo se odobrava nasilje zloglasne JNS, ki so bila pri nas divja kot malokje. Tako so z raznimi grozilnimi pismi skušali onemogočiti vsako delo prosvetnega društva na Brezjah, češ da je napoti drugemu pri občini privilegiranimu društvu. Nasilje se je vprizorilo tudi nad prostovoljno gasilsko četo v Mošnjah, ker je bila večina članov naših prištešev. V novembru 1933 je gasilska organizacija pravilno sklicala občni zbor kot vsako leto v podvinski graščini. Sresko načelstvo pa je proti volji večine članov določilo, da se občni zbor mora vršiti v šoli. Odlok od sreskega načelstva je prišel tako pozno, da ni bilo mogoče o tem pravočasno obvestiti člane. Šlo je seveda samo zato, da so lažje izrgali organizacijo iz naših rok. O naših ljudeh je gosp. župan dajal oblastem zanimiva spravevala. Tako je dne 9. aprila 1934 dal Finančni kontrolni v Radovljici spravevalo za gospoda Mirka Finžgarja na Brezjah, ki je ugleđen v celi občini, znan in spoštovan v vsej Sloveniji. To spravevalo se dobesedno glasi: Notri imenovani je v premoženjskih razmerah zmožen, njegov sloves je občini nepoznan, ker ni član JNS. — Sledi petat, podpis predsednika občine in delovodje. Pri javnih delih so bili zaposleni izključno JNS privrženci, mnogi taki, ki niso bili nujno potrebni. Teh in pre mnogih drugih krivic ne bomo pozabili nikoli.

Gosp. župana upravičeno skrbe volitve, ker nima več na razpolago mogočnega agitacijskega aparata. Vendar pa se govori, da se še sedaj, ko vlada zahteva spoštovanje zakona od vseh, on pozablja na paragrafe zakona o občinskih volitvah. Zato na tem mestu vprašamo gosp. župana, ali je res, da kot načelnik mlečarske zadruge v Zgorjem Otoku grozi, da ne bodo jemali mleka od onih, ki ne bodo njega volili? Ali je res, da nekaterim brezposelnim obljublja delo, ako ga bodo volili? Če

je to res, potem naj ve, da njegove grožnje in obljube danes nimajo več moči. 2. februar bo na razdiralno delo JNSarjev za vedno udaril pečat: Nikoli več!

Hudo nam je

(Lom nad Tržičem.)

Skriti pod Storžičem in Kokovnico nimamo toliko razvedrila, kakor doli na ravnem gorenjskem polju. Zato pa tem rajši zapojemo lepo slovensko pesem. Na praznik 6. jan. pop. so naši cerkveni in društveni pevci, združeni v župnijski pevski zbor, nastopili kar s celim koncertom. Zapeli so pod vodstvom akademika Franceta Župana 18 pesmi, 12 za mešan, 6 za moški zbor. Poleg navedenih so bile na sporedu tudi težje umelne skladbe, a je pevski zbor za kratek čas svojega obstoja in dela pokazal lep uspeh. Udeležba od strani domačinov in iz sosednjega Tržiča je bila številna. Počastil nas je s svojim obiskom tudi profesor glasbe g. Matija Tomc. — Je bil to že drugi javni nastop naših pevcev. Pred tremi leti ravno isti dan so nastopili prvi v okviru prosvetnega društva. Po razpustu društva, pa je tudi zborovo delo opesalo. Naj na novo organizirani zbor deluje res vestrajno naprej za širjenje slovenske pesmi. — Drugače so pa prišli nad našo župnijo težki časi. Živimo tu edino od zaslužka pri lesu in gozdnega dela. Ze par let je bil ta zaslužek zelo slab. A namesto, da bi se zboljšal, pa kaže da bo sploh prenehal, v kolikor že ni. Lesni trgovci ne morejo več kupovati in gozdno podjetje barona Borna je za 15. januar napovedalo, da neha z obratom. Na drugi strani sta se pa ravno sedaj občutno podražila koruza in moka. Kje bomo dobili denarja za živež, ki ga morajo prav vsi, tudi par večjih posestnikov kupovati sproti. Ali naj gredo ljudje na cesto med brezposelne? Opozarjamo javne činitele na težki položaj kraja in prosimo nujne pomoči.

Občinske volitve v Zagorju. Rok za vlaganje kandidatih list je potekel. Vloženi sta bili samo dve listi in sicer lista JRZ z nosilcem Prosencom Antonom in socialistična lista z nosilcem Arhom Jurjem. Nacionalisti, tako zvali »Pohorci«, si liste niso upali postaviti, ker so se zbalj ljudskega obračuna. Zatorej v nedeljo 19. januarja vsi na volišče! Volitve trajajo od 7 zjutraj do 6 zvečer. Mi gremo volit že zjutraj in v prvih dopoldanskih

urah. Veak volilec naj predsedniku volilne komisije pove svoje ime, priimek in poklic. Potem naj se glasno izjavi: Glasujem za gospoda Prosenca Antona. Volilce pozivljamo, da se ne dajo od nikogar begati. Mi bomo volili javno in pošteno. Zato bomo 19. januarja pošteno zmagali. Da bo pa naša zmaga čim večja, zato vsi na volišče volit našo listo, katere nosilec je Prosenec Anton.

Melika. V četrtek 9. januarja se je začel v Metliki kmetijski zimski tečaj za mladeniče od 17 let dalje. Dekleta tudi želijo, da bi se pri nas vršil kmetijski gospodinski tečaj še to zimo. Prosimo naše zastopnike naj se potrudijo zanj. Na praznik Treh kraljev se je vršil v Metliki shod JRZ. Udeležba je bila sijajna. Ljudje so navdušeno pozdravili g. ministra Kreka. Sedaj ob Novem letu si bomo naročili naše dobre katoliške liste. Nedeljsko izdajo »Slovenca« si lahko kupite v Kmetijskem društvu v Metliki. Tudi dobite tam vsa pojasnila glede katoliškega časopisa. Naročnike »Domoljuba« opozarjam na naročnino, da jo poravnajo še ta mesec, ker drugače ne prejmejo za slučaj požara 1000 Din podpore.

Polica pri Višnji gori. Poličanje smo ponosno na svoj kraj. Nekaj pa le še manjka v naši župniji: Prosvetnega društva. Že v jeseni se je nekaj govorilo, da se bo ustanovilo, toda žal do sedaj ga še nimamo. Fantje, dekleta, na nas je, da ustanovimo prepotrebno prosvetno društvo. Gotovo bomo naleteli na nekaj zabavljačev, ki jim ni nobena stvar prav, kar po »klerikalnem« diši, toda ne izgubimo poguma! — Kmetijski fant.

Trebelno pri Mokronogu. Dne 9. januarja 1936 je bil napaden v radenjskem klanec na potu Ornuška vas — Trebnje mož, ki je šel po opravkih v Trebnje. Napadalec ste zahtevala denar, a ga nista dobila, ker je k sreči prišel neki fant in napadalec odpodil. — Dne 6. januarja 1936, je bil na Trebelnem velik shod JRZ v dvorani. Govoril je g. bivši poslanec Brodar. Pojasnil je poslušalcem politični in gospodarski položaj od 1. 1930. do današnjih dni Razložil

OBČINSKE VOLITVE V ZAGORJU NAJ POKAŽEJO, DA SE HOČE TUDI DELAVEC ZA SVOJE PRAVICE BORITI V DRUŽBI Z VEČINO SLOVENSKE KMETOVI

B-ski:

Ponesrečen beg iz ruskega ujetništva

(Nadaljevanje)

Vaščani so opazovali Deputata zelo sumljivo, zakaj menili so, da je iz ječe pobežli ruski hudodelec. Deputat se je vrnil k Logazu, nakaž sta se skrbno skrila. To je bilo potrebno, zakaj je okrog polnoči so spravevali po obeh policisti. Iskali so ju v prvem gozdu, kjer sta bila podnevi. Policisti ju niso našli, ker sta med tem skozi visoko travo že zbežala mokra do kože v drugi gozd.

Kot je povedal Zubrijski ju je pot pripeljala kmalu do treh cest. Izbrala sta pravo pot in nato utrjena legla na travo k počitku.

Na vse zgodaj sta odhitela dalje in v nekaj urah prišla do reke, velike kot Dnjestar. V njo sta se zlivala dva pritoka večja od Pruta. Voda v njih je delala velike vrtnice. Nikjer ni bilo ladje, da bi mogla na drugo stran. Kosci so kosili travo. Reka pa je bila zelo deroča. Nista dolgo pomisljela. V roke sta vzela kol in hajd čez roko, globoko do prsi.

Zubrijski jima je povedal, da je na drugi strani vode dom preganega Poljaka Marčina, ki pase ovce. Njegovemu sinu so točno znana skrivna pota v Mongolijo in da ju za 20 rubljev privede tja.

Kakala sta večera, ko je došel Marčin s svojimi ovcami s paze. Logaza je ostal v gozdu, Deputat pa se je napotil čez pritok v Marčinov dom. Marčin je najbrže mislil, da je Deputat kakšen razbojnik in je šel nad njega s sekuro. Brezposelne so bile Deputatove prošnje. Spoprijela sta se, zakaj Marčin je hotel Deputata ubiti. V boju je bil Deputat ranjen v roko, Marčin pa mu je potrgal tudi vse žepce. Deputat je Marčina končno z vso silo zagnal

v kot in zbežal Marčin se je pričel dreti na ves glas. Vaščani so prihajali od vseh strani. Deputat pa je bežal, imajoč pred očmi gotovo smrt, ako pride vaščanom v roke. Deputat priteče do reke, ki se mu je videla povsod več metrov globoka. Plavati ni znal. Boljše atoniti, kot priti zasledovalcem živ v roke Deputat se prekrizja, zamiži in skoči v valovje. Na njegovo zažudenje pa mu je sekala voda na tistem mestu samo do pasu. — Prišel je čez in zbežal v gozd. Tovariša Logaza ni bilo nikjer. Najbrže je pobežnil, ko so Marčini vaščani streljali čez reko proti gozdu.

Celo noč je Deputat iskal svojega tovariša. Glasno je šepetal: »Logaza, Logaza!« Zaman! Drugi dan zjutraj, preden je odpotoval Deputat dalje, je pritrtil na brzojavni drog listek s sledečo vsebino: »Logaza, odšel sem.« Še kakšne tri kilometre je prehodil Deputat, nato pa sedel v gozdu na tla, da počaka tovariša. In res, Logaza je prišel kmalu za njim. List na brzojavnem drogu je pomagal da sta se begunca zopet in hitro našla.

Odrinila sta dalje. Od daleč sta že videla visoke gore. Še preko teh in na cilju bosta...

Ceste sta se ogibala prejšnjim. Tam delajo hudodelci, obsojeni na večletno ječo, tam ob cesti so policijske pisarne in stražniki čuvajo tam noč in dan.

Torej po gozdu dalje! Kake 3 km je bilo samo močvirje, potem pa zopet cesta. Po soteski, navzgor v gozd! Bil je tako zaraščen, da ga niso prodrli sončni žarki. Le deset suhih kolačkov sta še imela, ko sta odšla v gore. Tri dni nista ničesar jedla. Med potjo sta kuhala travo, ki pa jima ni obstala v želodcu. Nista vedela, kaj naj storita. — Jokala sta... Srečata poštarja. Na enem konju je jездil dva pa je vodil s seboj. Poštar: »Vidva sta hudodelca — ubežnika?« Begunca: »Ne! Prodajta nam kos kruha, zakaj umirava glada.« V začetku se je branil, potem pa je prodal za 60 kopejk slanino in kruha.

Čez tri dni sta dopotovala v mesto Usa. Ko sta šla mimo vojaške uprave, je ruski narednik pogledal skozi okno. Pozdravila sta ga in odšla dalje v mesto po kruh. Na ulici sta srečala tudi ruskega obmejnega načelnika. — Deputat in Logaza pa naglo naprej po cesti in gozdu...

Iz Turana so prijezdili našima beguncema nasproti trije kozaki. Vprašali so: »Kam pa vidva?« Begunca: »Do Usa na delo!« Kozaki so pregledali potni list, ki se jim je zdel pravilen. Pustili so ju pri miru in voščil: srečno pot.

Prenočila sta v kupu sena med Usa in Turanom. Proti jutru srečata moža na konju. Dal jima je čaja. Za njim je prišla njegova žena. Oba sta šla nabirat jagode. Žena jima je darovala suhih kolačkov, zakaj kruha ni imela. Mož je bil Korejec. Žena je opozorila: »Ujeli vaju bodo. Vidva ne prideta v Bjelocarskoje.« Imela ju je za hudodelca, ki sta ušla od dela. Begunca: »Midva sva Avstrijca.« Ona: »Pa hoste vendar težko ušla. Jenisej je velika reka, in tu okrog mrgoli policije. Mnogo Avstrijcev, ki so hoteli pobežniti, so ujeli.« Nato jima je svetovala: »Ob reki Jeniseju žive Mongoli. Vzemita čoln in prepeljita se na drugi breg. Ne hodita čez Turan. Tam so kozaki. Zelo pazita pri mestu Ujuk, kjer stanuje obmejni načelnik: on ima pse. Tam pojditja daleč na okrog.

Plovba čez reko je bila zelo težavna in nevarna. Zdelo se jima je, da vidita v Jeniseju tu in tam otoček, toda ko sta prišla bliže, sta se prepričala, da otoka nikjer ni, ampak je bilo njuno gledanje le optična prevara. Vrtinci so sukali čoln kot veter veterinici. Valovi so se zaganjali v čolnike in ga neumiljeno metali na vse strani. Deputat je legel na dno, ker bi se sicer ladjica gotovo prevrnila. Končno sta vendarle srečno pristala na nasprotnem bregu, ko sta preplula od 800—900 m široko reko. V gozdu nad Bjelocarskojem sta legla k počitku. A nista mogla zatisniti oči, zakaj hudi komarji jima vso noč niso dali miru.

(Konec prihodnjic.)

načrte sedanje vlade za odpravo krize. Neka nezadovoljstev ni prišlo na svoj račun — 3. in 4. januarja so bile zažgane tri zidnice (dva hrama in zidnica). Oba hrama sta pogorela. Vino in prazno posodo ter steklenice so rešili. V zidnico je bil oženjen zanežen s tlečim polem. Osumljenko so spravili na irno. — Za novo leto je g. minister dr. Anton Korošec poslal za revne otroke naše šole lep dar 1000 Din. — Zgradila se bo nova banovinska cesta Novo mesto—Mokronog skozi Trebelno. Upamo, da bo v dveh letih to delo končano, če bodo krediti. Naši ljudje bodo vsaj nekaj zaslužili, zakaj sedaj ne zaslužijo več ne v gozdovih, ne doma, ne drugod.

Primsko pri Litiji. Pri Jakopovih na Gradšču so imeli v oskrbi čačka bivega trgovca Zupančiča. Imeli so ga tako radi kakor bi bil njihov, a ga je zavratna bolezen vzela. Komaj tri leta star Jožek je moral zapustiti ta svet. Na Kraljevo so ga pokopali na božji njivici. — Strajev Nace iz Sevnega si je iskal zdravja v ljubljanski bolnišnici. Operirali so ga na ledvičah, pa ker ni bilo upanja da bi okreval, so ga pripeljali domov. Ni mu bilo dano živeti. Nesumljena smrt mu je pretrgala nit življenja v najlepši moški dobi saj je bil star komaj nekaj čez trideset let. Dne 9. t. m. so ga pokopali na primskovškem pokopališču. Ostalim naše iskreno sožalje, njemu pa naj bo zemljica lahka.

Rakek. V božičnih praznikih je bilo v našem ljudskem domu živahno delo. Na praznik sv. Stefana so nam društveni igralci uprizorili ganljivo igro, ki so jo naslednjo nedeljo ponovili. Na novega leta zvečer je Pevsko društvo imelo koncert. Pesmi so splošno ugajale, vendar so nekateri poslušalci želeli slišati več znanih pesmi. Na praznik sv. Treh kraljev so otroci Marijinega vrta nastopili s primerno božično igro in petjem. Naučila jih je gđ. Anica Semrov, ki je marljivo in z ljubeznijo sodelovala v našem društvu, zdaj pa odhaja v službo.

Dolenjske Benetke. V nedeljo 12. januarja so imeli javen shod. Govoril je g. Ilija, ki je povedal pametno besedo o Mačku in Mačkovstvu. Zborovalci so odšli z najboljšim razpoloženjem in so z živijo klici glasno povedali da zaupajo neomajno našim voditeljem Korošcu, Kulovcu in Natiačenu, ki so za narod tudi trpeli. —

Mavčiče pri Kranju. Prosvetno društvo »Smonca« vprizori v nedeljo, dne 19. januarja ob 15 v Društvenem domu dramo v štirih dejanjih »Bratje«. Vsi vladno vabljani. Za konec predpusta se pripravljajo komedija »Beneški trojci«, na katero že danes opozarjamo. — Tudi v knjižnici se gibljeno delo živahno. Napredujemo kljub krizi.

Kamniška Bistrica. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Stranah je priredilo na novega leta dan uspešno božičnico, pri kateri je bilo obdarovanih 45 najrevnejših šolobveznih otrok. Bog naj povrne vsem dobrotnikom! Iskrena hvala našim društvenim članom, ki so po napornem dnevnem delu do trdne noči prosili darov od hiše do hiše za naše malčke. Pri tej prireditvi je osmošolec Vinko Bernot obrazložil današnje težko socialno stanje. Ljubka otroško igrica, katero je vodila naša učiteljica g. Cerarjeva, je razveselila ne le nedolžno mladino, temveč tudi vse navzoče.

Listnica uredništva

F. N. v Sp. Br.: Kako je z radijem, Vam je bilo gotovo znano. Naši voditelji se bore za poštenje in ne morejo podpirati nikogar, ki bi se v tem pogledu pregrešil. Z božjo pomočjo se vse popravi in menimo, da boste »Domoljub«, kot dobrega svetovaleca, baš v sedanjem Vašem položaju zelo pogrešali. — F. L. v K.: Ta teden je g. urednik odsoten. Odgovor boste torej dobili pozneje. — V Nove mesto: Vašo odpoved »Domoljub« smo izročili upravi, Vaš dopis pa vrgli v koš. — V Vrbo: Pisno smo vzeli na znanje. Mislimo pa, da Vam bo, ko se pomirite, po »Domoljub« še zelo dolgaša.

Magister, Zel in nlevel, ali kako se zdravimo z domačimi sredstvi — zdravilnimi rastlinami. Din 50, vezano Din 60.

Künzle, Zdravilna želišča Din 8.

Slivnik, Perutinarstvo. Kako vzgajamo in negujemo kokoši in drugo domačo perjad. Nevezana Din 40, vezana Din 50, ima 174 strani in veliko slik med besedilom. Ako hočete imeti kaj dobička od reje kokoši sezite po tej knjigi.

RADIO

Program Radio Ljubljane od 16. januarja do 23. januarja 1936.

Četrtek, 16. januarja: 12.00 Plošče; 12.45 Vremenska napoved, poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15 Plošče; 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj; 18.00 Radijski orkester; 18.40 Slovenščina za Slovence; 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30 Nac. ura; 20.00 III večer francoske glasbe; 21.00 Radijski orkester; 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik«.

Petek, 17. jan.: 11.00 Šolska ura; 12.00 Plošče; 12.45 Vremenska napoved, poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15 Plošče; 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj; 18.00 Ženska ura; 18.20 Plošče; 18.40 Delavsko predavanje; 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30 Nacionalna ura; 20.00 Prenos iz Zagreba; 21.00 Internacionalni prenos iz Leipziga; 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15 Operetni napravi.

Sobota, 18. januarja: 12.00 Reprod. glasba; 12.45 Vremenska napoved, poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15 Reprodicirana glasba; 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj; 18.00 Radijski orkester; 18.40 Preveč zunanja politična vprašanja; 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30 Nacionalna ura, prenos iz Beograda; 20.00 Pester večer s šalami, petjem in godbo; 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15 Radijski jazz.

Nedelja, 19. januarja: 8.00 Napoved časa, poročila, objava sporeda; 8.15 Telovadba; 8.45 Radijski orkester; 9.45 Versko predavanje; 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11.00 Koncert Prškega kvarteta; 12.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 12.15 Plošče; 15.00 Kmetijska ura; 15.20 Plošče; 16.00 Gospodinska ura; 16.15 Oktet pevskega društva rudniških nametencev v Trbovljah in tamburaški orkester; 19.30 Nacionalna ura; 20.00 Radijski orkester; 21.15 Arije iz ruskih oper; 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik«.

onedeljek, 21. januarja: 12.00 Plošče; 12.45 Vremenska napoved, poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15 Plošče; 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj; 18.00 Zdravniška ura; 18.20 Plošče; 18.40 Kulturna kronika; 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30 Nacionalna ura; 20.00 Prenos opere iz Beograda, v I. odmoru Glasbeno predavanje, v II. odmoru Napoved časa, poročila, objava sporeda.

Torek, 21. januarja: 11.00 Šolska ura; 12.00 Plošče; 12.45 Vremenska napoved, poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15 Plošče; 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj; 18.00 Koncert Offenbachovih del; 18.40 Zgodovina dežele vzhajajočega sonca; 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30 Nacionalna ura; 20.00 Revija naših harmonikarjev; 21.00 Radijski orkester; 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.30 Angleške plošče.

Sreda, 12. januarja: 12.00 Plošče; 12.45 Vremenska napoved, poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15 Plošče; 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj; 18.00 Otroška ura; 18.20 Storiček in njegovo burkasto življenje, XIV. slika; 18.40 Pogovori s poslušalci; 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30 Nacionalna ura; 20.00 Liszt: Kristus — oratorij (prenos z Dunaja); 22.00 Radijski jazz.

Za žoanfekuho

dobite najboljšo brinje, fige in rozine pri tvrdki FRANC POGAČNIK d.o.o., Ljubljana, Tyrševa cesta 33. JAVNA SKLADIŠČA (Balkan).

d Klavna živina iz okolice, ki je pripadla Ljubljani, se bo iz zdravstvenih ozirov morala posle pobijati lev mestni klavnič.

DROBTINE

Življenje v morskih globinah. Vlada Zedinjenih držav je poslala nedavno v severni Atlantski ocean parnik »Atlantis«, na katerem se je vozilo odposlanstvo, ki naj ugotovi, daleč je v teh globinah še kaj življenja. Učenjaki so doslej trdili, da globoko v vodi ni mogoče nobenega življenja več, češ, da vse življenje izvira od sonca. Sončna luč pa ne prodre v največje morske globine, kjer vlada večna tema. — Biolog dr. George Clarke, ki je bil v tem odposlanstvu, je s pomočjo fotoelektričnih celic izmeril svetlobo tudi v velikih oceanskih globinah. Pri tem je ugotovil, da v te skrivnostne globočine prodira »nevidna sončna luč« v obliki ultra-violetnih žarkov. Ta luč omogoča življenje tudi v teh globinah. Dalje so tudi ugotovili, da v teh večnih teminah živi ribja vrsta, ki ima oči, kar je v očitnem nasprotju s Darwinovo teorijo, ki pravi, da organi živih bitij, kateri niso rabljeni, popolnoma odmro. Učenjaki te ekspedicije so ugotovili, da te ribe same oddajajo luč, ker imajo v sebi fosfor in druge svetlečajoče snovi, kar je dovolj za razsvetljevanje bližnje okolice.

Rastlina, ki je izgubila duh. Muškatna zel, *mimulus moscata*, je rastlina, ki jo je ves svet poznal kot zelo močno dišečo rastlino, kar je razvidno tudi iz njenega imena. Doma je v Severni Ameriki, l. 1826. so jo prinesli na Angleško in od tam se je razširila po vsem svetu. Okrog l. 1909. so je zgodila s to rastlino čudna spreminja. Na Angleškem so opazili da je izgubila svoj vonj, zaradi katerega je bila tako priljubljena. To se je dalo nazadnje razložiti s tem, da so nanjo vplivale sčasoma spreminjene razmere za rast. Toda najbolj nepričakovano je bilo to, da se je ista izprememba zgodila z vsemi rastlinami te vrste na svetu. Celo v njeni prvotni domovini, Severni Ameriki, ni mogoče dobiti divje rastoče rastline z nekdanjim vonjem. Do Novega Zelandja, kjer so jo prej močno gojili, so iskali dišeče rastline, a je niso našli. Je res čudno, da se je mogla neka rastlinska vrsta skoraj istočasno in brez vidne zveze spremeniti tako temeljito po vsem svetu. Znanost si že dolgo beli glavo, da bi prišla tej skrivnosti do dna.

Sahara se širi. Od jugozapadne roba Sahare prihajajo vznemirjajoče vesti: Ogromne pešene mase se vale proti tropični Afriki in uničujejo leto za letom po en kilometer plodne zemlje. Človek je upal še do nedavnega, da bo koe težavam v peščavi. Zgradil si je v peščenem morju ceste za težki promet, uredil železniške proge in z avtomobili in letali obvladal neizmerne daljave. Kako naj zdaj zaustavi prodiranje puščave proti zapadu? S tehničnega stališča bi bilo najbolje zagraditi morsko ožino pri Gibraltarju in ločiti Sredozemsko morje od vodnih poti v Saharo, ki leži mestoma pod morsko gladino. Toda kdo naj predvideva neizmerne posledice, ko bi izginilo jadransko morje in bi upadla gladina Sredozemskega morja za 200 metrov? Trst, Genova in Benetke bi se znašle sredi kopnega in izpremenjenim prilikam bi sledile naravne katastrofe, ki bi trajale tako dolgo, da bi se ustvarilo novo ravnotežje. Kakor vedno v boju s puščavo, se bo moral človek tudi tu poslužiti edinega sredstva, ki mu ga nudi narava sama. S smotnim pogozdovanjem bo moral braniti zapadno Afriko pred neizmernim peščenim morjem.

Kje bivajo bakterije najrajši? Higieniki zave Masarykovske vseučilišča v Brnu je izvršil zanimive preiskave o gostoti bolezenskih klic v zasebnih in javnih prostorih. Preiskal je 100 primerov zgornje plasti zidnega ometa in je ugotovil naslednje: Največ klic v stanovanjih je v kopalnicah (617.618 klic v gramu ometa), najmanj pa v kuhinjah (4200 eksemplarjev). V stanovanjskih sobah je bilo povprečno 8000 klic v gramu ometa, na hodnikih 36.500, v straniščih 9700. V neki bolnišnici 585 kosov, v gledališču 11.000 kosov, v kavarnah 4000, v pisarnah 146.000, v novo poplaskanih šolskih prostorih 72.700. Najbolj zdravno bivanje bi bilo tedaj v — bolnišnici ali v kavarni.

Deset tisoč let stara pečenka. Nedavno se je vrnila v Stockholm ekspedicija, ki se je delj časa mudila v severni Sibiriji pod vodstvom prof. Lindbergha. Ta ekspedicija je našla v bližini Tajga ostanke mamuta, kateri so bili izredno dobro ohranjeni, ker so pač ležali pod težkimi grmadami ledu. Kos mesa, pokritega z ledom, je prinesla ekspedicija s seboj v Stockholm. Zdravniki so dokazali, da je meso užitno. Na čast ekspediciji je bil prireditelj slavnostni banket, na katerem so jedli povzbu-

Ijenci tudi prastaro mamutovo meso. Oni, ki so ga poskusili, so se izjavili, da je zelo tečno in da jim je žal, da je Sibirija tako daleč s svojim tako okusnim mamutom.

Tobaka se je nazrl. V Madridu se je zgodilo tole: Trafikant je imel osla: Nekega dne je trafikant za kratek čas odšel iz trafike in pustil vrata odprta. Ko se je vrnil, je v svoje veliko začudenje zagledal v trafiki osla, ki je medtem požrl že večji del njegove tobačne zaloge. Zival je v kratkem času požrl tri kg cigar in cigaret. Trafikant je svojega osla nemudoma odpeljal v živalsko bolnišnico. Toda osel se je po tobaku zelo slabo počutil. V nekaj urah je požrešni osel poginil.

Avtomobili brez koles.

Ali bomo videli v nekaj letih avtomobile brez koles? Tako se vprašujejo zdaj v Nemčiji, kjer proučujejo inženjerji nova motorna vozila. Kolesa morajo proč, pravijo nemški inženjerji, saj so glavna ovira, da se z avtomobilom ne da doseči večja hitrost. Kolo je slaba stran modernih avtomobilov. Ne sme se več zgoditi, da bi se avtomobil ustavil, ker so počile pnevmatike. Taki primeri se ne smejo več ponavljati. Poleg tega kolesa niso zanesljiva in varna. Treba je nadomestiti jih z boljšo napravo. Toda s kakšno? Na radovedno vprašanje nemških novinarjev so inženjerji odgovorili, da bo novi avtomobil tekkel po kroglah.

Krogle se lahko premikajo v vseh smereh. Edino krogla ne potrebuje ravnotežja, avtomobil na kroglah bi se ne mogel prevrniti. V dveh, morda pa že v enem letu boste videli naše avtomobile na dveh kroglah, ena spredaj, ena zadaj, pravijo nemški inženjerji. To bodo velike krogle iz kavčuga, nekakšne pnevmatike, predeljene znotraj tako, da ne bodo mogle počiti. Avtomobili na teh kroglah ne bodo samo varnejši in udobnejši, temveč tudi bolj prilagojeni uporabi zraka (aerodinamični). Obetajo se nam torej avtomobili brez koles.

Novi izumi v starem veku. Mnogi izumi, ki jih smatramo za povsem moderne, imajo v resnici čustljivo starost. Tako so po vsej Italiji rabili varnostno zaponko že davno, preden je dosegel Rim višek svoje moči. Mnoge teh zaponk so povsem podobne našim in so imele zvitlo zmet, ki je prijemala v kavelj. Bile so pa dosti večje od naših, v dolžino so merile do 10 palev, bile so votle in so jih pritrjevali spredaj na obleko Brčkone so rabile tudi za pritrjevanje cvetlic. Po vsem videzu se jih izdelovali samo iz brona. — Drug star izum je ovratni gumb. Seveda niso nosili takih ovratnikov, toda gumbje te oblike so uporabljali drugod na obleki. — Tudi bronaste naprsnike so poznali že pred 2500 leti in sicer zelo slične našim, celo z značilni vboklinicami na zunanji površini. Samo zgoraj niso imeli ploščice, ki bi ščitila konec prsta. — Britve starih Rimljanov pa niso bile podobne našim. Bile so iz brona, imete so obliko majhnega rjpa z zelo široko kline in trdim ročajem.

Mestna mladina. Ta paglavec mi dela skrb. začel je kaditi. — Daj mu prečitati razpravo o pogubonosnem vplivu nikotina na mladino. — Saj še ne zna čitati.

Sprememba. Maršal Pilsudski je bil v svojih zgodnjih revolucionarnih letih goreč pristaša socialno-revolucionarne stranke. Njegovo glasilo je bil delavski list »Robotnik«, zaradi katerega je bil sedanjemu vsemočnejši poljski državnik čisto v ječi in v izgnanstvu. Marksisti vseh struj in odtokov so ga smatrali zato za dobrega sodruga in se niso mogli dovolj nadejati njegovim odlokom, brž ko je prišel na oblast. Pred nekaj leti je prišla k maršalu deputacija marksistov, da ga opozori na njegovo politično preteklost s tiho nado, da bo Pilsudski izpremenil svoje postopanje proti socializmu. Govornik odposlanstva je seveda nagovoril maršala kot sodruga. Pilsudski pa ga je prekinil že pri besedi sodrug z naslednjim ugovorom: »Gospodje, vi ste v zmoči. Res sem nekdo sedel z vami v rdečem pluku, toda vozil sem se samo do postaje »Osvobodilne Poljske«, kakor je bil moj namen. Na tej postaji sem izstopil, vi pa se vozite dalje do postaje »Socializem«. Srečno pot vami želim, meni pa le reče recite gospod Pilsudski.«

Obisk. Ribničan je prišel v Ljubljano, da bi posejil sina, ki je študiral na univerzi. Prišel je zjutraj s prvimi dolenjskim vlakom in ko je našel stanovanje svojega sina, je vprašal žensko, ki je stegovala skozi vrata: Ali tukaj stanuje Janez Tešen? — Kar notri ga pripeljite, mu je odvrnila gospodinja.

Izum proti strupenim plinom? Kakor se vojaki izvedenci zanimajo za vsako novo vrsto strupenega plina, tako jih je iznenadila vest, da je v znanosti nekdo izumil pripravo, s katero bo mogoče razkrojiti strupene pline in tako izenačiti

njihov pogubonosni učinek. Aparat je podoben avtomobilski črpalki in se da z lahkoto prenašati iz kraja v kraj. Poskusom s tem aparatom sledi z veliko radovednostjo vasa Švica. Za aparat se je prižela takoj zanimati vlada sama, kakor tudi predstavniki inozemskih vlad.

Operacija pospešila rast? Kakor sporoča neki ruski medicinski zavod, se je na nekem dekletu posrečila operacija, ki je prva v svetovni zgodovini te vrste. Deklica je bila stara 15 let, a je merila le nekaj nad tri čevlje. Zdravniki so vanjo vsadili novo bezgavko, ki so jo vzeli nekemu do smrti ponorenemu mladeniču, in ta operacija je baje pomagala dekletu, da je tekom šestih mesecev zrastle za več kot tri pale.

Kralj v vlogi kuharja. Kralj Ludvik XVII., ki je imel vedno dober tek kakor vsi Burbonci, je bil sam izvrsten kuhar. Najrajši se je pečal z izumom novih jedi. Najvišji dvorni mojster vojvoda D'Escaux mu je pomagal kuhati. Kralj je izumil pire iz mavrovov. To jed je vedno sam pripravljaval, kajti bal se je, da bi kdo ne izvohal njegove skrivnosti. Le dvorni mojster mu je pomagal. Neki dan sta oba použila neverjetno veliko te jedi. Vojvoda je začutil okoli polnoči silne bolečine. Zbal se je za kraljevo zdravje. Ukazal je, naj kralja zbude in mu sporoče, da je vojvoda vsled njegove jedi smrtno nevarno zbolel. Kralj se je veselo začudil: Kaj, da umira? Torej sem vendarle prav trdil, da je moj želodec boljši ko njegov! Veliki mojster je medtem umrl.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tehnik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično po seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli veleznamišni knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakazite Zadružni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

Tudi on bi rad. Peterček: Mama, zakaj pa hodiš vedno na trajne kodre? — Mati: Zato, ker mi potem šest tednov ni treba, da bi si jih kodrala. — Peterček: In ne bi bilo mogoče, da bi si dal tudi jaz vrat trajno umiti?

Debeli ljudje so zdravi. V angleški medicinski smotri »The Lancet« objavlja dr. Treadgold, član kraljevega letalskega zbora, uspeh svojih preiskav na velikem številu letalskih rekrutov. Iz teh preiskav je razvidno, da imajo ljudje s prekomerno težo večjo odpornost proti nalezljivim boleznim in da so manj izpostavljeni raznim živčnim in duševnim boleznim nego suhi. Debeluhi prenašajo tudi lažje razne telesne in duševne napore ter so v sportnem pogledu zmogljivejši. Po drugi strani je videti iz statističnih podatkov za angleški letalski kor, da narašča z manjšo težo verjetnost, da bodo rekruti zaradi bolezni ali prenamajene odpornosti kmalu ostavili vojsko. Nadalje je dr. Treadgold ugotovil, da ima tudi najboljši vojaški napor razmeroma le malo vpliva na telesno težo. Suhi ostanejo suhi, debeluhi pa izgube le malo svoje teže. Treadgold trdi na podlagi znanstvenih raziskav tedaj prav tisto, kar so si debeluhi že tako dolgo želeli slišati: Debelost je zdravje, snujševalni poskusi pa so ne samo nesmiselni, temveč celo škodljivi.

Čuden otrok. Iz Sofije poročajo, da je v neki vasi blizu Ruščuka neka kmetica pred novim letom prinesla v tamošnje bolnišnico 4 mesece starega otroka, ki ima tri roke in tri noge. Tretja roka in tretja noga sta seveda manjši. Otrok je prvorojenec mlade družine in je drugače čisto zdrav in lepo razvit. V bolnišnici bi ga morali zdravniški operirati, vendar dvomijo nad uspehom operacije.

V Ameriki največ katolikov. Društvo za versko statistiko poroča, da narašča število članov raznih verskih udruženj. V letu 1933 je pristopilo

v Združenih državah v verska združenja 655.482 članov več kot lani. Letu 1933 je doseglo njih število že 43.19 odstotkov celokupnega prebivalstva napram 46.60 odstotkov v letu 1926. Dodaj je vpisanih v vseh verskih združenjih 60.812.874 članov, od katerih odpade na rimsko-katoliško veroizpoved 20.824.144 članov, na drugem mestu stoje baptisti z 9.896.209 člani in na tretjem metodisti z 8.766.000 člani.

Vlažna leta na vidiku. Profesor Magnan s Francoskega kolegija prerokuje prihod vlažnih let. Pravi, da moremo računati s 16 takimi leti in se opira pri tem na podatke iz preteklosti. Od l. 1806 do 1825 so bila poletja suha in zime mrzle, od leta 1886 do 1900 isto tako, od 1909 do 1917 so prevladovala vlažna poletja in hude zime, od l. 1917 dalje so bila poletja suha in vroča. Šele okrog l. 1950 bo po dobi vlažnih let nastopila spet doba suhih in vročih let.

Krnsko žito dražje kot krušno. Žitna trgovina v Nemčiji je zdaj zelo zapletena, ker hoče zakonodajalec prebivalstvu zagotoviti poceni kruh. Tako je krušno žito cenejše ko krnsko. Seveda so se tako naši dobičkalci ljudje, ki bi radi tudi iz tega kovali brezobziren dobiček. Tako so odkrili, da je neki mlinar v okraju Osnabrück 400 stotov rži nalašč hranil tako neprimerno, da se je pokvarila, da bi jo mogel potem dražje prodati za krmo. Mlinarja so zaprli.

Kako trgujejo na vzhodu. Vzhod je znan po svojih trgovcih, pri katerih opraviš le z gostobesednostjo ali odločnostjo. Kupčevanje je menda v krvi Arabcev, Abesincev, sploh orientancev. Ob obali Rdečega morja pa se vsi kupčija brez besedi s pomočjo posebnih trgovskih znamenj. Kupci položijo svojo roko pod turban onega, ki mu prodaja. Če pod turbanom zgrabi trgovčev kazalec, pomeni ena, prva dva prsta dve, prvi trije prsti tri, prvi štirje prsti štiri, vsi prsti pet, srednji prst sam sedem, palec 10, upognjen kazalec 9. Če prime trgovčev prst v sredi, pomeni, da ponuja polovico, spodaj četrtno, zgoraj 3 četrtnine. Če zgrabi trgovčev noht, pomeni osmino. V tem trgovanju brez besedi imajo Arabci neverjetno spretnost, v kateri jih težko nadkriljuje drugi.

Kako je, kjer marksisti vladajo. V Mehiki dirvajo framasoni, socialisti in komunisti naprej zoper katoliško cerkev. Škofje in duhovniki so po veliki večini izgnani. Šolska vzgoja je popolnoma socialistična. Ako se katoliški starši branijo poslati otroke v brezbožne državne šole, se kaznujejo z denarnimi globami in z zaporom. Dajati verski pouk je tudi v zasebnih hišah prepovedano. V mestu Tepealan sta bili odpeljani v zapor dve dekleti, ki sta v lastni hiši podeljevali verski pouk. Katoliško ljudstvo daje vprav ganjlive dokaze svoje zvestobe Bogu inkatoliški veri. Tudi Indijanci ne zaostajajo. Kot primer bode naslednji dogodek iz vasi Huaytla v državi Chiapas. V to vas so prišli uradniki, da bi pobrali svete slike in kipe iz cerkve ter jih zunaj zažgali. Dvajset Indijancev se postavilo pri cerkvenih vratih. Nimajo orožja, samo prosijo in zahtevajo, naj jim uradniki pustijo pri miru njihove cerkve, ki so jo sami zgradili in opremili. Uradniki hočejo na vsak način v cerkev, Indijanci jim branijo z mirnim odporom. Uradniki naperijo revolverje ter sprožijo. Učinek: 3 mrtve in 1 dete mrtvi, 16 težko ranjenih. Preko mrtvih in ranjenecv bi uradniki mogli vdreti v cerkev, pa se niso upali, ker so se zbal množice, ki se je zbrala v obrambo hiše božje in svetih podob. In svobodomislostvo, ki se tako rado irka, kako je za svobodo vesti in za splošno ljudsko svobodo postane kadar pride na oblast tako tiransko, da ljudem niti tihega in mirnega kotečka v cerkvi ne privošči, kjer naj bi verniki molili svojega Boga. Res veliki svobodoljubneži!

NAZNANILA

n Dol pri Ljubljani. Katoliško prosvetno društvo vprižori v nedeljo 19. januarja ob 3 popoldne v Društvenem domu tridejansko veseligo »Cigan«. Da bo veselje popolno, vprižorimo še za nameček enodejansko komedijo »Baron cmok! Prijatelji zabave vabljeni!

n Pridobnino in rentnino je vlagati letos meseca januarja. Opozarjamo vse vlagatelje teh prijav, da ima vse potrebne tiskovine v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pola stane 1 dinar. Vlagatelj pridobnine priporoča tudi: Davčno prijavo za splošni davek na poslovni promet in tiskovino »Pripomoček za sestavo napovedi za pridobnino«, komad 1 Din, gostilničarjem pa »Pripomoček za sestavo pridobnine za gostilničarske obrtice, komad 1 Din.

Zadnje večerjajo, da je belgijski kralj Leopold III., svak italijanskega prestolonaslednika, zelo trudi za abesinsko-italijanski mir. Zdaj predlaga, v smislu zahteve abesinskega cesarja, preiskovalno komisijo, ki naj bi šla v Abesinijo.

Kaj je boljševizem?

Južnoameriški pisatelj Viktor Herrera je bil svoj čas navdušen komunist. Odšel je v Rusijo, da svoje boljševiško prepričanje še bolj utrdi. Tam pa je doživel velika razočaranja, zakaj po vrnitvi iz »rdečega raja« je napisal:

»To ni socializem, to je tiranija. Popolnoma so me prevzeli. Tako se ne vodi narod. V Rusijo iz inozemstva ne prihaja niti en list, a iz Rusije pošiljajo boljševiki svoje časopise po vsem svetu, da svet ne izve resnice.

»SLOVENE«

je edini slovenski katoliški dnevnik. Piše v duhu Katoliške akcije. — Stane na mesec 25 Din. — Pišite, da ga vam pošljejo nekaj števk brezplačno na ogled. — Naslov: »Slovenec«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

POZOR!

POZOR!

Izšlo je:

Dr. Mih. Opeka
DROBCI

62 petminutnih govorov

Naroča se v
JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI
Cena Din 24.— in poština

Najboljši odvetnik, Peter: Zakaj se držiš tako kiso? Pavle: Prihajam s sodišča, kjer sem tožil lastnika nekega psa, ki me je ugriznil. Peter: No, in si pravdo dobil? Pavle: Ne. Lastnika psa je zagovarjal odvetnik, ki je sodnike prepričal, da sem prav za prav jaz ugriznil psa, ne on mene.

Iz občinske seje. Župan: Nikoli vas ne vidim, da bi pri sejah kdaj usta odprli! Odbornik: Kaj me ne vidite, kako se mi zdeha, kadar vi govorite?

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-48. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali ne prostot velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali sbežo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Malo posestvo

v bližini Ljubljane prodam. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 541.

Delež pošteno na kmetijo sprejemam. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 59.

Prostovoljna javna dražba posestva, sestavega iz hiše z vrtom, 4 hribov, 2 pašnikov, 4 njiv itd. se vrši v nedeljo 19. januarja 1936 ob 1. uri po oldan v Drag. merju št. 4 p. Brez vica.

Hišo z gospodarskimi poslopi vrtom njivo in travo k m. tik banovin in ceste prodam. Ig. Dorniz, Peko Borovnica.

Hiša 3 stanovanjska z vsemi priključnimi se ugodno prodaja ne osrelini bližini Kranja. Vinko Pavec, Primskovo št. 153.

Trgovina z železnino Fr. Stupica v Ljubljani, Gospodarska cesta 1 nudi

nevestam soprodam po nizkih cenah kuhinjske posode, navadno in najboljše vrste Okrušeno za vsako ceno. — Velno je v zalogi obrtniško orodje, stavbeni material šedilnikov, peči, plugi, brane gnojne in vodne črpalke itd. — Nakup starih kovin — Prodaja čebelarstvih potrebščin, smotni ka itd.

Prodaj žrebca

licencovanega 2½ let starega lista se bave. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 544.

Ženili! Prav le e črne -uknje n b e ke si nabavite najboljši pri Preserju, Sv. Petra cesta št. 14.

10 začih kletih

počni prodaj Peterlin Franc, Preserje št. 46 p. R. domle

Prodaj viteli gepeli

v ši to dobrem stanju. Vprašati: v Smartnem ob Savi 28.

500 kg Jeklen zvon, težak in 4 traverze 8 m dolge prodam. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 477.

Kmečka oseba, sred. let, poštna, verna in zanesljiva, se takoj sprejme na kmetiji. Znatni mora vsa kmečka dela v hiši, pri živini in na polju. Ponudbe nositi na upravo Domoljub pod »Kmečka oseba« št. 486.

Čevlarskega vajenca s prijemom z oskrbo. — Medmeš, Nevije, Kamnik.

Hišica za polska dela sprejemam takoj. Hrušovo 9. Dobrova pr. Ljubljani.

Deklo za kmečka dela sprejemam. I. Sitar, Zgor. Šiška št. 8.

Zakaj pa ne. Gosp. Zakaj pa beračite, saj vendar dobivate starostno pokojnino. Berač: Zakaj bi ne beračil, saj imajo mnogi po dve službi, pa še hočejo kaj zaslužiti po strani.

Dobrotnik revežev. Gospa Minka: O njem pravijo, da je prvi, ki seže v žep, kadar gre za dobrotelost. Gospa Reza: Da, in roko potegne iz žepa šele, ko mine nevarnost.

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Božoljuba« naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Odgovori, da bova na jasnem

Premnogi sinov in hčera slovenske matere in slovenskega očeta grešijo nadnarodom. Sramujejo se ga, češ da je majhen; zaničujejo ga, ker ne poznajo njegove kulture, njegovih velikih mož srea in uma; zametajo ga, ker ne znajo ceniti daru iz božjih rok.

Vsi ti so slepci, ker ne vidijo, da se sramujejo samih sebe. Gluhi so, ker ne čujejo svojih psov, sebi nevrednih. Neizobraženi so, ker ne poznajo sebe in svojega.

Danes prodaja svoj narod in svojo narodno zavest. Ali zamoreš jamčiti, da jutri ne boš zatajil svoje vere in svojega Boga? Kdo ti je porok, da se pojutrišnjem ne boš sramoval svoje države?

Odgovori, pa sva na jasnem!

POZOR!

NOVO!

Izšlo je:

Sušec Štefan

Neposredni davki

zakoni, pravilniki, uredbe, razpisi z obširnimi komentarjem.

Samoizaložba. Naroča se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani

Cena vezani knjigi Din 160.—

(Dobi se tudi v ostalih knjigarnah.)

Varčnost. Papa, daj mi 10 dinarjev, da pogledam skozi daljnogled na luno. — Počakaj še teden dni sinko, da bo ščip, pa boš videl za svoj denar mnogo več.

Neporazum. Dama pokaže znancu fotografijo, ki jo predstavlja kot otroka v materinem naročju. »Vidite, tako sem izgledala pred 18 leti!« — »No, in kdo pa je ta otrok na vašem naročju?«